

Ghid

EBA/GL/2018/06

31 octombrie 2018

Ghid

privind administrarea expunerilor
neperformante și restructurate

1. Conformitate și obligații de raportare

Statutul prezentului ghid

1. Prezentul document conține orientări emise în temeiul articolului 16 din Regulamentul (UE) nr. 1093/2010¹. În conformitate cu articolul 16 alineatul (3) din Regulamentul (UE) nr. 1093/2010, autoritățile competente și instituțiile de credit trebuie să depună toate eforturile pentru a respecta orientările.
2. Ghidul prezintă punctul de vedere al ABE privind practicile adecvate în materie de supraveghere în cadrul Sistemului european de supraveghere financiară sau privind modul în care trebuie aplicat dreptul Uniunii într-un anumit domeniu. Autoritățile competente cărora li se aplică ghidul, astfel cum sunt definite la articolul 4 alineatul (2) din Regulamentul (UE) nr. 1093/2010, trebuie să se conformeze prin integrarea în practicile lor, după caz (de exemplu, prin modificarea cadrului legislativ sau a procedurilor de supraveghere ale acestora), inclusiv în cazurile în care anumite puncte din cuprinsul documentului sunt adresate în primul rând instituțiilor.

Cerințe de raportare

3. În conformitate cu articolul 16 alineatul (3) din Regulamentul (UE) nr. 1093/2010, autoritățile competente trebuie să notifice ABE, până la data de ([zz.ll.aaaa]), dacă se conformează sau intenționează să se conformeze prezentului ghid sau, în caz contrar, motivele neconformării. În absența unei notificări până la acest termen, ABE va considera că autoritățile competente nu s-au conformat. Notificările se trimit prin intermediul formularului disponibil pe site-ul ABE la adresa compliance@eba.europa.eu cu mențiunea „EBA/GL/201x/xx”. Notificările trebuie trimise de persoane care au autoritatea de a raporta cu privire la respectarea ghidului în numele autorităților competente. Orice schimbare cu privire la starea de conformare trebuie adusă, de asemenea, la cunoștința ABE.
4. Notificările vor fi publicate pe site-ul ABE, în conformitate cu articolul 16 alineatul (3) din Regulamentul (UE) nr. 1093/2010.

¹ Regulamentul (UE) nr. 1093/2010 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 noiembrie 2010 de instituire a Autorității europene de supraveghere (Autoritatea bancară europeană), de modificare a Deciziei nr. 716/2009/CE și de abrogare a Deciziei 2009/78/CE a Comisiei (JO L 331, 15.12.2010, p. 12).

2. Obiect, domeniu de aplicare și definiții

Obiect

5. Acest ghid prezintă practici solide de administrare a riscului pentru instituțiile de credit cu privire la administrarea expunerilor neperformante (NPE-uri), a expunerilor restructurate (FBE-uri) și a activelor executate silit.
6. De asemenea, acest ghid oferă autorităților competente orientări cu privire la evaluarea practicilor, politicilor, proceselor și procedurilor de management al riscului din instituțiile de credit, și a procedurilor de administrare a NPE-urilor și a FBE-urilor, în cadrul procesului de supraveghere și evaluare (SREP).

Domeniu de aplicare

7. Acest ghid se aplică în legătură cu articolul 74 din Directiva 2013/36/UE,² care impune instituțiilor să aplice un cadru solid de administrare a activității, care includ o structură organizatorică clară, cu linii de responsabilitate bine definite, transparente și coerente, procese eficiente de identificare, administrare, monitorizare și raportare a riscurilor la care sunt sau pot fi expuse, precum și mecanisme de control adecvate.
8. Autoritățile competente trebuie să se asigure că instituțiile de credit respectă aceste orientări pe bază individuală, sub-consolidată și consolidată, în conformitate cu articolul 109 din Directiva 2013/36/UE.
9. Toate secțiunile din prezentul ghid se aplică tuturor expunerilor, în conformitate cu definițiile NPE-urilor și ale FBE-urilor prevăzute în anexa V la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 680/2014 al Comisiei³.
10. În sensul definițiilor NPE-urilor și restructurate menționate mai sus, incluse în anexa V la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 680/2014, expunerile de tranzacționare includ expunerile din portofoliul de tranzacționare definit la articolul 4 alineatul (1) punctul 86 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013.

² Directiva 2013/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 cu privire la accesul la activitatea instituțiilor de credit și supravegherea prudențială a instituțiilor de credit și a firmelor de investiții, de modificare a Directivei 2002/87/CE și de abrogare a Directivelor 2006/48/CE și 2006/49/CE (JO L 176, 27.6.2013, p. 338).

³ Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 680/2014 al Comisiei din 16 aprilie 2014 de stabilire a unor standarde tehnice de punere în aplicare cu privire la raportarea în scopuri de supraveghere a instituțiilor în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului (JO L 191, 28.6.2014, p. 1).

11. Instituțiile de credit a căror rată brută a creditelor neperformante este egală cu sau mai mare de 5% la nivel consolidat, sub-consolidat sau individual trebuie să aplice secțiunile 4 și 5 din acest ghid entităților care au rate ale creditelor neperformante mai mari decât pragul stabilit.

12. În cazul în care instituțiile de credit au o rată brută a creditelor neperformante sub 5%, însă dețin o pondere ridicată sau o cantitate semnificativă de NPE-uri într-un anumit portofoliu individual sau dețin portofolii individuale cu o concentrație de NPE-uri într-o regiune geografică, un sector economic sau un grup de clienți aflați în legătură, autoritățile competente pot solicita instituțiilor de credit să aplice prevederile din secțiunile 4 și 5 din acest ghid la nivelul acestor portofolii.

13. De asemenea, autoritățile competente pot identifica instituții de credit, altele decât cele menționate la punctul 11, care trebuie să aplice la rândul lor dispozițiile din secțiunile 4 și 5. Autoritățile competente trebuie să impună aplicarea acestor secțiuni în cazul în care identifică semne de deteriorare a calității activelor. La evaluarea aplicabilității secțiunilor 4 și 5, autoritățile competente trebuie să aibă în vedere următoarele elemente și interacțiunile dintre ele:

- a) creșteri ale intrărilor de NPE-uri;
- b) un nivel mare sau crescut de FBE-uri;
- c) un nivel mare sau crescut de active executate silit;
- d) rate de acoperire scăzute;
- e) indicatori de avertizare timpurie încălcați;
- f) o rată Texas ridicată;
- g) calitatea și adecvarea activității de soluționare.

14. Toate instituțiile de credit trebuie să aplice dispozițiile prevăzute la secțiunile 6 - 9.

15. Instituțiile de credit trebuie să se conformeze acestui ghid într-un mod corespunzător dimensiunii și organizării lor interne, precum și naturii, domeniului și complexității activităților lor; în special, instituțiile de credit se pot conforma dispozițiilor prevăzute la secțiunile 4 și 5 ținând seama de criteriile de proporționalitate menționate în secțiunea 4, titlul I din Ghidul ABE privind cadrul de administrare a activității⁴. De asemenea, în cazul în care o instituție de credit este clasificată de autoritățile competente, în înțelesul SREP, în categoria SREP 3 sau 4 [în conformitate cu Ghidul ABE privind procedurile și metodologiile comune pentru procesul de supraveghere și evaluare (SREP)⁵], atunci orientările trebuie aplicate în mod proporțional.

⁴ Ghidul ABE privind cadrul de administrare a activității, în conformitate cu Directiva 2013/36/UE (EBA/GL/2017/11).

⁵ Descrise în secțiunea 2.1.1, „Clasificarea instituțiilor”, din Ghidul privind procedurile și metodologiile comune pentru procesul de supraveghere și evaluare (SREP) (EBA/GL/2014/13).

Principiul proporționalității aplicării acestor orientări se va referi, în special, la obligațiile simplificate privind operaționalizarea și cadrul de administrare privind strategiile pentru NPE-uri ale instituțiilor de credit (secțiunea 5).

16. Proporționalitatea în legătură cu evaluarea efectuată de supraveghetor cu privire la strategia pentru NPE-uri a unei instituții din categoria SREP 3 sau 4 se poate asigura prin armonizarea evaluării cu modelul de angajament SREP, care asigură o abordare bazată pe risc a supravegherii și ține seama de importanța sistemică a instituției.

Destinatari

17. Acest ghid se adresează autorităților competente astfel cum sunt definite la articolul 4 alineatul (2) litera (i) din Regulamentul (UE) nr. 1093/2010. Ghidul se adresează și instituțiilor de credit definite la articolul 4 alineatul (1) punctul 1 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013.

Definiții

18. Cu excepția cazului în care se menționează altfel, termenii utilizați și definiții în Directiva 2013/36/UE, Regulamentul (UE) nr. 575/2013,⁶ și Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 680/2014 al Comisiei, în vigoare, cu modificările ulterioare, vor avea aceleași înțeles și în ghid.

19. În plus și în special, în înțelesul acestui ghid, se aplică următoarele definiții.

Perioadă de însănătoșire	Conform definiției din partea 2 punctul 231 litera (b) din anexa V la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 680/2014 al Comisiei
EBITDA	Rezultat înainte de dobânzii, impozitelor, deprecierii și amortizării
Restructurare	Măsurile de restructurare, conform anexei V la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 680/2014 al Comisiei
Expuneri restructurate (FBE-uri)	Expuneri cu privire la care au fost aplicate măsuri de restructurare, în conformitate cu anexa V la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 680/2014 al Comisiei
Active executate silit	Active obținute prin intrarea în posesia garanției reale și care rămân recunoscute în bilanț. Activele executate silit pot fi obținute prin proceduri judiciare, prin acorduri bilaterale cu debitorul sau prin alte tipuri de transfer al garanțiilor reale de la debitor la instituția de credit. Activele executate silit pot include active financiare și non-financiare și trebuie să cuprindă toate garanțiile reale obținute, indiferent de încadrarea contabilă a acestora

⁶ Regulamentul nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și societățile de investiții și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 (JO L 176, 27.6.2013, p. 1).

Proprietăți imobiliare	Proprietăți imobiliare, definite în conformitate cu articolul 208 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013
Costuri de lichidare	<p>Costurile de lichidare sunt definite ca reprezentând ieșirile de numerar rezultate în cadrul executării garanției reale și al procesului de vânzare și includ:</p> <ul style="list-style-type: none">a) toate costurile juridice aplicabile;b) costurile de vânzare, impozitele și alte cheltuieli;c) orice costuri de întreținere suplimentare ce urmează a fi suportate de instituția de credit în legătură cu intrarea în posesia și vânzarea garanției reale;d) orice intrări de numerar până la data lichidării.
Organ de conducere	Conform definiției de la articolul 3 alineatul (1) punctele 7 și 8 din Directiva 2013/36/UE
Bunuri mobile	Bunuri corporale, altele decât proprietățile imobiliare, definite în conformitate cu articolul 210 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013
Expuneri neperformante (NPE-uri)	Expunerile considerate drept neperformante în conformitate cu anexa V la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 680/2014 al Comisiei
Credite neperformante (NPL-uri)	Creditele și avansurile definite în anexa V la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 680/2014 al Comisiei considerate drept neperformante în conformitate cu anexa V la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 680/2014 al Comisiei
Rata NPL	Rata creditelor neperformante se calculează prin împărțirea valorii contabile brute a creditelor neperformante și a avansurilor la valoarea contabilă brută a totalului creditelor și avansurilor, în conformitate cu definiția NPE-urilor
Cadru privind NPE	Politicile, procesele, controalele și sistemele de management al riscului aferent NPE-urilor
Portofoliu	Un grup de expuneri având caracteristici ale riscului de credit asemănătoare
Perioadă de probă	Conform definiției din anexa V la Regulamentul de punere în aplicare al Comisiei (UE) nr. 680/2014
Cadrul apetitului la risc (RAF)	Abordarea generală, inclusiv politicile, procesele, controalele și sistemele, prin care se stabilește, se comunică și se monitorizează apetitul la risc. Acesta include declarația privind apetitul la risc, limitele riscurilor și o descriere a rolurilor și responsabilităților persoanelor care supervizează implementarea și monitorizarea cadrului apetitului pentru risc. Cadrul apetitului la risc trebuie să țină seama de riscurile semnificative pentru instituția de credit și pentru reputația acesteia în relația cu deponenții, investitorii și clienții săi. Cadrul apetitului la risc se aliniază cu strategia băncii.

Rată Texas

Rata Texas: indicator care compară stocul de NPL-uri cu capitalul propriu al instituției de credit. NPL-uri (valoarea contabilă brută) raportată la capitalul propriu și deprecierile cumulate

3. Implementare

Data aplicării

20. Acest ghid se aplică începând cu data de 30 iunie 2019.

21. Pentru prima aplicare a acestui ghid, instituțiile de credit trebuie să-și calculeze rata creditelor neperformante luând ca dată de referință data de 31 decembrie 2018.

4. Strategie pentru NPE-uri

22. Această secțiune stabilește principalele elemente pentru elaborarea și implementarea unei strategii pentru NPE-uri. Instituțiile de credit trebuie să dispună de un cadru corespunzător pentru identificarea, măsurarea, administrarea, monitorizarea și reducerea NPE-urilor, inclusiv prin activități de soluționare.

23. La elaborarea și implementarea strategiilor lor pentru NPE-uri, instituțiile de credit trebuie să țină seama de considerentele și cerințele relevante în materie de protecție a consumatorilor și să asigure un tratament echitabil consumatorilor.

4.1 Elaborarea strategiei pentru NPE-uri

24. Instituțiile de credit trebuie să stabilească o strategie pentru NPE-uri a cărei țintă trebuie să fie o reducere, în termene precise, a NPE-urilor într-o perioadă de timp realistă, dar suficient de ambițioasă (ținte de reducere a NPE-urilor). Strategia pentru NPE-uri trebuie să stabilească abordarea instituției de credit și obiectivele acesteia cu privire la managementul eficient pentru a maximiza recuperările și pentru a obține, în cele din urmă, o reducere a stocului de NPE-uri într-un mod clar, credibil și fezabil pentru fiecare portofoliu relevant. Pentru elaborarea și implementarea strategiei pentru NPE-uri pentru portofoliile din segmentul retail, instituțiile de credit trebuie să țină seama de prevederi menite să protejeze consumatorii, inclusiv Directiva 2017/17/UE,⁷ Directiva 2008/48/CE⁸ și Ghidul ABE privind arieratele și executarea silită.⁹

25. Următorii pași trebuie să stea la baza elaborării și implementării strategiei pentru NPE-uri:

⁷ Directiva 2014/17/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 4 februarie 2014 privind contractele de credit oferite consumatorilor pentru bunuri imobile rezidențiale și de modificare a Directivelor 2008/48/CE și 2013/36/UE și a Regulamentului (UE) nr. 1093/2010 (JO L 60, 28.2.2014, p. 34).

⁸ Directiva 2008/48/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2008 privind contractele de credit pentru consumatori și de abrogare a Directivei 87/102/CEE a Consiliului (JO L 133, 22.5.2008, p. 66).

⁹ Ghidul privind arieratele și executarea silită (EBA/GL/2015/12).

- a) evaluarea mediului de desfășurare a activității și a condițiilor externe (vezi secțiunea 4.2);
- b) elaborarea strategiei pentru NPE-uri pe termen scurt, mediu și lung (vezi secțiunea 4.3);
- c) implementarea planului operațional (vezi secțiunea 4.4);
- d) integrarea completă a strategiei pentru NPE-uri în procesele de management ale instituției de credit, inclusiv analiza periodică și monitorizarea independentă (vezi secțiunea 4.5).

26. Când își elaborează strategia pentru NPE-uri, instituțiile de credit trebuie să aibă în vedere și politici menite să asigure tratarea echitabilă a debitorilor.

4.2 Evaluarea mediului de lucru

27. Ca primă etapă în formularea și implementarea unei strategii corespunzătoare pentru NPE-uri, instituțiile de credit trebuie să evalueze următoarele elemente:

- a) capacitatea internă de administrare eficientă și reducere a NPE-urilor;
- b) condițiile externe și mediul de lucru;
- c) implicațiile strategiei pentru NPE-uri asupra capitalului.

4.2.1 Capacitatea internă/de autoevaluare

28. Instituțiile de credit trebuie să efectueze o autoevaluare cuprinzătoare pentru a analiza situația existentă și măsurile interne ce trebuie întreprinse pentru a acoperi orice deficiență în capacitățile interne de administrare a NPE-urilor.

29. Instituțiile trebuie să înțeleagă pe deplin și să evalueze următoarele:

- a) Magnitudinea și factorii care generează NPE-uri:
 - i. dimensiunea și evoluția portofoliilor de NPE-uri la un nivel corespunzător de granularitate, care presupune gruparea corespunzătoare a expunerilor, astfel cum este descrisă în secțiunea 5.2.3;
 - ii. factorii care generează intrările și ieșirile de NPE-uri, per portofoliu, atunci când este cazul;
 - iii. alte posibile corelații și legături de cauzalitate.
- b) Rezultatele acțiunilor referitoare la NPE-uri, întreprinse anterior de instituția de credit:
 - i. tipurile și natura acțiunilor implementate, inclusiv activitățile de restructurare;
 - ii. eficiența acestor activități și factorii generatori corespunzători.

- c) Capacitățile operaționale ale acestora (procese, instrumente, calitatea datelor, IT/automatizare, personal/experiență, proces decizional, politici interne și orice alte domenii relevante pentru implementarea strategiei) în legătură cu diferite etape ale procesului, inclusiv, dar fără a se limita la, următoarele:
- i. identificarea din timp a NPE-urilor;
 - ii. activitățile de restructurare;
 - iii. deprecierile și scoaterile în afara bilanțului;
 - iv. evaluarea garanțiilor reale;
 - v. recuperarea, procedurile judiciare și executarea silită;
 - vi. administrarea activelor executate silit, atunci când este cazul;
 - vii. raportarea și monitorizarea NPE-urilor și a eficienței activităților de soluționare a NPE-urilor.

30. Instituțiile de credit trebuie să efectueze anual o autoevaluare cuprinzătoare care să acopere cel puțin elementele enumerate la punctul 29, pentru a determina punctele forte, deficiențele semnificative și domeniile care necesită îmbunătățiri în vederea atingerii țintelor de reducere a NPE-urilor.

31. Instituțiile de credit trebuie să raporteze rezultatele autoevaluării cuprinzătoare organului de conducere al instituției și autorității competente.

32. Instituțiile de credit trebuie să aibă în vedere să solicite periodic opiniile unor experți din rândul persoanelor cu funcții de control și management al riscului în instituție sau din surse externe, cu privire la capacitățile lor operaționale de a administra NPE-uri.

4.2.2 Condițiile externe și mediul de lucru

33. Pentru stabilirea strategiei pentru NPE-uri și a țintelor de reducere a NPE-urilor aferente, instituțiile de credit trebuie să evalueze și să țină seama de condițiile și mediul de lucru externe existente și viitoare probabile. Instituțiile de credit trebuie să țină seama de următoarea listă de factori externi, după caz, la stabilirea strategiei pentru NPE-uri:

- a) Condițiile macroeconomice, inclusiv dinamica pieței imobiliare sau a altor sectoare relevante, având în vedere concentrările de sectoare din portofoliile de NPE-uri.
- b) Așteptările pieței cu privire la nivelurile acceptabile și acoperirea NPE-urilor, inclusiv, dar fără a se limita la opiniile agențiilor de rating și ale analiștilor de piață și cercetările disponibile, ținând seama, în mod corespunzător, și de interesele debitorilor.

- c) Cererea de NPE-uri din partea investitorilor, inclusiv tendințele și dinamica piețelor de NPE-uri interne și internaționale privind vânzările de portofolii.
- d) Maturitatea industriei de servicii pentru NPE-uri, disponibilitatea și aria de acoperire a furnizorilor de servicii specializați.
- e) Cadrul de reglementare, legal și judiciar. Instituțiile de credit trebuie să aibă o bună înțelegere a procedurilor judiciare aferente soluționării NPE-urilor pentru diferite tipuri de active și diferite jurisdicții. În special, instituțiile de credit trebuie să evalueze durata medie a acestor proceduri, rezultatele financiare medii, clasamentul diferitelor tipuri de expuneri și implicațiile asupra rezultatelor, influența tipurilor și clasamentelor de garanții reale și de garanții asupra rezultatelor, impactul aspectelor privind protecția consumatorilor asupra deciziilor juridice și costurile medii totale asociate cu procedurile judiciare. De asemenea, la stabilirea strategiei pentru NPE-uri, instituțiile de credit trebuie să țină seama de dispozițiile legale menite să asigure protecția consumatorilor, în special în ce privește expunerile garantate cu ipotecă asupra bunurilor imobile locative.
- f) Implicațiile fiscale la nivel național ale deprecierilor și scoaterilor NPE-urilor în afara bilanțului.

4.2.3 Implicațiile strategiei pentru NPE-uri asupra capitalului

34. Instituțiile de credit trebuie să fie în măsură să efectueze o evaluare detaliată a impactului strategiei avute în vedere din perspectiva capitalului, a valorii expunerii la risc, a profitului și pierderilor și a perspectivelor de depreciere pentru fiecare dintre factorii generatori de reducere, și trebuie să analizeze dacă banca a identificat un proces strategic pentru a acoperi toate deficiențele, în diferite scenarii economice. Criteriile de evaluare, ipotezele de bază și implicațiile trebuie armonizate cu cadrul apetitului pentru risc precum și cu procesul de evaluare a adecvării capitalului intern (ICAAP).¹⁰

35. Instituțiile de credit trebuie să includă în planificările lor privind capitalul acțiuni corespunzătoare care să asigure că nivelul de capital disponibil va permite o reducere sustenabilă a NPE-urilor din bilanț.

4.3 Elaborarea strategiei pentru NPE-uri

36. Strategia pentru NPE-uri trebuie să cuprindă cel puțin ținte cantitative privind NPE-urile și activele executate silit cu termene precise, susținute, atunci când este cazul, de un plan operațional aferent cuprinzător. Elaborarea strategiei pentru NPE-uri trebuie să se bazeze pe informații obținute în urma unui proces de autoevaluare și a unei analize a opțiunilor strategice de implementare a strategiei pentru NPE-uri. Strategia pentru NPE-uri și planul operațional trebuie definite și aprobate de organul de conducere și revizuite cel puțin o dată pe an.

¹⁰ Vezi Ghidul privind informațiile referitoare la ICAAP și ILAAP colectate în scopul evaluării SREP (EBA/GL/2016/10).

4.3.1 Opțiuni de implementare a strategiei

37. Instituțiile de credit trebuie să aibă în vedere posibilitatea de a include o combinație de strategii și opțiuni în strategia pentru NPE-uri, pentru a atinge obiectivele stabilite pe termen scurt, mediu și lung. Pentru a asigura succesul operaționalizării strategiei pentru NPE-uri, instituțiile de credit trebuie să aibă în vedere cel puțin următoarele opțiuni de implementare, care nu se exclud reciproc, pentru diferite portofolii și în diferite condiții:

- a) Strategie de păstrare/restructurare: strategie de soluționare și opțiuni de restructurare adecvate. Strategia de păstrare este strâns legată de modelul operațional al instituției de credit, de experiența acesteia în restructurare și evaluarea debitorilor, de capacitățile operaționale de administrare a NPE-urilor, de externalizarea serviciilor și de politicile de scoatere în afara bilanțului.
- b) Reducerea activă a portofoliului: vânzări, securitizări sau, în cazul NPE-urilor considerate nerecuperabile, scoateri în afara bilanțului. Această opțiune este strâns legată de caracterul adecvat al depreciilor, de evaluările garanțiilor reale, de calitatea datelor privind expunerea și de cererea de NPE-uri din partea investitorilor.
- c) Modificarea tipului de expunere sau al garanției reale, inclusiv executarea silită, conversia datoriei în capital propriu, conversia datoriilor în active sau înlocuirea garanțiilor reale.
- d) Opțiuni juridice: inclusiv procedura de insolvență sau soluții extrajudiciare.

38. Instituțiile de credit trebuie să identifice opțiuni de strategii pe termen mediu și lung pentru reducerea NPE-urilor, care pot să nu fie realizabile imediat, de exemplu din cauza lipsei unei cereri imediate de NPL-uri din partea investitorilor, care s-ar putea schimba pe termen mediu până la lung. Prin urmare, pentru a fi pregătit pentru viitoare tranzacții cu investitorii, planul operațional ar trebui să permită aceste modificări, pentru care sunt necesare pregătiri, cum ar fi creșterea calității datelor privind NPE-urile.

39. Atunci când o instituție de credit constată că niciuna dintre opțiunile de mai sus nu va duce la o reducere suficientă a NPE-urilor pe termen mediu până la lung pentru anumite portofolii sau expuneri individuale, acest fapt trebuie evidențiat în mod clar într-o abordare privind depreciile și scoaterile în afara bilanțului realizate în timp util.

40. Instituțiile de credit care intenționează să desfășoare procese complexe, cum ar fi transferuri de risc de NPL-uri și tranzacții de securitizare, trebuie să realizeze analize de risc robuste și să dispună de procese adecvate de control al riscului.¹¹

¹¹ Conform cerințelor de securitizare prevăzute la articolul 82 alineatul (1) din Directiva 2013/36/UE.

4.3.2 Ținte

41. Înainte de a începe procesul de stabilire a țăintelor pe termen scurt până la mediu, instituțiile de credit trebuie să stabilească un standard de niveluri rezonabile ale NPE-urilor pe termen lung, atât la nivel de portofoliu, cât și la nivel agregat. Pentru definirea nivelurilor rezonabile de NPE pe termen lung, instituțiile de credit trebuie să țină seama de nivelurile de referință istorice sau internaționale.
42. Instituțiile de credit trebuie să includă în strategia pentru NPL-uri cel puțin ținte cantitative bine definite, realiste, dar ambițioase, inclusiv pentru activele executate silit, dacă este cazul. Aceste ținte trebuie să ducă la o reducere concretă, brută și netă de deprecieri, a NPE-urilor, cel puțin pe termen mediu. Deși așteptările referitoare la modificările intervenite în condiții macroeconomice, atunci când se bazează pe previziuni externe solide, pot juca un rol important în stabilirea nivelurilor țăintelor, acestea nu trebuie să fie singurul factor determinant al țăintelor de reducere a expunerii neperformante stabilite.
43. Instituțiile de credit trebuie să stabilească ținte astfel:
 - a) pe intervale de timp [pe termen scurt (de exemplu, un an), pe termen mediu (de exemplu, trei ani) și eventual pe termen lung];
 - b) pe portofolii principale [de exemplu, segmentul retail ipotecar, consumatori retail de consum, retail, întreprinderi mici și mijlocii (IMM-uri), corporații, corporații mari, imobiliar comercial];
 - c) pe opțiuni de implementare (de exemplu, recuperări de numerar ca urmare a unei strategii de păstrare, intrarea în posesia garanțiilor reale, recuperări din proceduri judiciare, venituri din vânzarea de NPE-uri sau din scoaterea acestora în afara bilanțului).
44. Țintele NPE-urilor pentru instituțiile de credit trebuie să includă, cel puțin, o reducere preconizată absolută sau relativă a NPE-urilor, atât brute cât și nete de deprecieri, atât la nivel general, cât și pentru principalele portofolii de NPE-uri. În cazul în care activele executate silit sunt semnificative, trebuie definită o strategie privind activele executate silit sau, cel puțin, trebuie incluse ținte de reducere a activelor executate silit în strategia pentru NPE-uri.
45. Țintele NPE-urilor trebuie armonizate cu țăintele operaționale mai granulare. Dacă este cazul, se mai pot implementa și alți indicatori de monitorizare ca ținte suplimentare.

4.3.3 Plan operațional

46. Strategia pentru NPE-uri a instituțiilor de credit trebuie să se bazeze pe un plan operațional, care trebuie definit, aprobat și revizuit de organul de conducere. Planul operațional trebuie să definească clar modul în care instituția de credit va implementa la nivel operațional strategia pentru NPE-uri într-un interval de timp de cel puțin unu până la trei ani (în funcție de tipul de măsuri operaționale necesare).

47. Planul operațional pentru NPE-uri trebuie să conțină cel puțin următoarele:

- a) obiective și scopuri clare și cu termene precise;
- b) activități ce trebuie desfășurate la nivel de portofoliu;
- c) sisteme și structuri de administrare, care să includă linii de responsabilitate și mecanisme de raportare pentru activități și rezultate;
- d) standarde de calitate care să garanteze rezultate pozitive;
- e) cerințe de personal și resurse;
- f) infrastructura tehnică necesară și un plan de îmbunătățire;
- g) cerințe bugetare granulare și consolidate pentru implementarea strategiei pentru NPE-uri;
- h) planuri pentru comunicarea cu deținătorii de interese interni și externi (de exemplu, cu privire la vânzări, servicii de administrare, inițiative de eficientizare).

48. Planul operațional trebuie să se concentreze în special pe factori interni care ar putea împiedica implementarea cu succes a strategiei pentru NPE-uri.

4.4 Implementarea planului operațional

49. Implementarea planului operațional aferent strategiei pentru NPE-uri trebuie să se bazeze pe politici și proceduri adecvate, pe linii de responsabilitate clare și un cadru de administrare a activității adecvat, inclusiv proceduri de escaladare, iar planurile operaționale trebuie să includă măsuri de management al modificărilor de amploare pentru a integra cadrul de soluționare a NPE-urilor ca element esențial în cultura corporativă.

50. Instituțiile de credit trebuie să raporteze în timp util organului de conducere și autorităților competente abaterile semnificative de la plan, împreună cu acțiunile de remediere corespunzătoare ce trebuie puse în aplicare.

4.5 Integrarea strategiei pentru NPE-uri

51. Întrucât executarea și implementarea strategiei pentru NPE-uri va implica și va depinde de multe domenii diferite din cadrul instituției de credit, aceasta trebuie integrată în procesele desfășurate la toate nivelurile organizației, inclusiv la nivel strategic și operațional, inclusiv în comitetul de risc, astfel cum este definit în articolul 76 alineatul (3) din Directiva 2013/36/UE.

52. Instituțiile de credit trebuie să aducă în atenția personalului relevant componentele esențiale ale strategiei pentru NPE-uri în conformitate cu abordarea aferentă strategiei generale a instituției și în special cu strategia de risc, astfel cum este definită în articolul 76 din Directiva

2013/36/UE. Acest aspect este deosebit de important în cazul în care implementarea strategiei pentru NPE-uri va presupune modificări de amploare ale procedurilor de afaceri.

53. Instituțiile de credit trebuie să documenteze și să definească în mod clar rolurile, liniile de responsabilitate și de raportare oficiale pentru implementarea strategiei pentru NPE-uri și a planului operațional.
54. Personalul și conducerea implicată în activitățile de soluționare a NPE-urilor trebuie să dispună de obiective și stimulente individuale (sau la nivel de echipă) bine definite, menite să asigure atingerea țintelor stabilite în strategia pentru NPE-uri și în planul operațional. Politicile de remunerare, obiectivele de dezvoltare profesională și cadrele de monitorizare a performanței aferente trebuie să țină seama de țintele pentru NPE-uri, pentru a asigura implicarea deplină a personalului și a conducerii în reducerea NPE-urilor și trebuie să asigure, de asemenea, tratamentul echitabil al consumatorilor. Sistemul de stimulente pentru personalul și conducerea din unitățile de acordare de credite/unităților operaționale trebuie să țină seama și de feedback-ul generat de activitățile de soluționare și de calitatea expunerilor instituției de credit pentru a descuraja asumarea de riscuri excesive. În legătură cu expunerile din segmentul retail, aceste politici de remunerare trebuie elaborate în conformitate cu Ghidul ABE privind politicile și practicile de remunerare privind vânzarea și furnizarea de produse și servicii bancare pe segmentul de retail.¹²
55. Toate componentele relevante ale strategiei pentru NPE-uri trebuie să fie pe deplin armonizate cu planul de afaceri și cu bugetul și integrate în acestea, inclusiv în ceea ce privește toate costurile relevante asociate implementării planului operațional și potențialele pierderi generate de activitățile de soluționare a NPE-urilor.
56. Strategia pentru NPE-uri trebuie integrată complet în cadrul de management al riscului. În acest context, trebuie acordată o atenție deosebită următoarelor aspecte:
- a) ICAAP:¹³ toate componentele relevante ale strategiei pentru NPE-uri trebuie să fie pe deplin armonizate cu ICAAP (procesul de evaluare a adecvării capitalului intern) și integrate în acesta. Instituțiile de credit trebuie să efectueze evaluări cantitative și calitative ale evoluției NPE-urilor în condiții de bază și în condiții de stres, inclusiv ale impactului asupra planificării capitalului.
 - b) Cadrul privind apetitul pentru risc:¹⁴ Strategia referitoare la cadrul privind apetitul pentru risc și strategia pentru NPE-uri sunt strâns legate între ele. În acest sens, trebuie să se stabilească indicatori și limite clare în ceea ce privește cadrul apetitului pentru risc, aprobate de organul

¹² Ghidul privind politicile și practicile de remunerare privind vânzarea și furnizarea de produse și servicii bancare pe segmentul de retail (EBA/GL/2016/06).

¹³ Conform definiției prevăzute la articolul 108 din Directiva 2013/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 cu privire la accesul la activitatea instituțiilor de credit și supravegherea prudențială a instituțiilor de credit și a firmelor de investiții (JO L 176, 27.6.2013, p. 338).

¹⁴ Astfel cum este descris în „Principiile pentru un cadru eficient privind apetitul pentru risc” al Consiliului pentru Stabilitate Financiară.

de conducere, armonizate cu țintele și elementele principale care fac parte din strategia pentru NPE-uri.

- c) Plan de recuperare:¹⁵ în cazul în care nivelurile indicatorilor și acțiunile aferente NPE-urilor fac parte din planul de recuperare, instituțiile de credit trebuie să se asigure că acestea sunt armonizate cu țintele strategiei pentru NPE-uri și cu planul operațional.

57. Instituțiile de credit trebuie să asigure un nivel înalt de monitorizare și supraveghere din partea funcțiilor de management al riscului în legătură cu formularea și implementarea strategiei pentru NPE-uri și a planului operațional.

5. Cadrul de administrare a activității și operațiunile privind NPE-urile

58. Pentru ca instituțiile de credit să poată administra eficient și sustenabil problemele legate de NPE-uri trebuie să existe un cadru de administrare a activității și un cadru operațional adecvate.

59. Această secțiune stabilește elementele esențiale ale cadrului de administrare a activității și operațiunilor în legătură cu un cadru de soluționare a NPE-urilor, care acoperă aspecte legate de trasarea direcției și de procesul decizional, modelul operațional al NPE-urilor, cadrul de control intern și procesele de monitorizare a NPE-urilor.

60. La implementarea cadrelor lor de administrare a activității și a operațiunilor privind NPE-urile, instituțiile de credit trebuie să țină seama de considerentele și cerințele relevante în materie de protecția consumatorilor și să asigure tratamentul echitabil al consumatorilor.

5.1 Trasarea direcției și procesul decizional

61. Strategia generală a unei instituții de credit și implementarea acesteia trebuie să acopere strategia pentru NPE-uri și planul operațional, care trebuie, așadar, definite, aprobate și revizuite de organul de conducere. Organul de conducere are, în special, următoarele atribuții:

- a) să aprobe anual și să revizuiască în mod regulat strategia pentru NPE-uri, și planul operațional în conformitate cu strategia generală referitoare la riscuri;

¹⁵ În conformitate cu Directiva 2014/59/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 de instituire a unui cadru pentru redresarea și rezoluția instituțiilor de credit și a firmelor de investiții și de modificare a Directivei 82/891/CEE a Consiliului și a Directivelor 2001/24/CE, 2002/47/CE, 2004/25/CE, 2005/56/CE, 2007/36/CE, 2011/35/UE, 2012/30/UE și 2013/36/UE ale Parlamentului European și ale Consiliului, precum și a Regulamentelor (UE) nr. 1093/2010 și (UE) nr. 648/2012 ale Parlamentului European și ale Consiliului (JO L 173, 12.6.2014, p. 190).

- b) să supravegheze implementarea strategiei pentru NPE-uri;
- c) să definească obiectivele cantitative și calitative de management și stimulentele pentru activitățile de soluționare a NPE-uri;
- d) să monitorizeze trimestrial progresul înregistrat în comparație cu țintele definite în strategia pentru NPE-uri și în planul operațional;
- e) să definească procese de aprobare adecvate pentru deciziile privind soluționarea NPE-urilor (pentru NPE-uri mari, acestea trebuie să fie aprobate de organul de conducere);
- f) să aprobe politicile (inclusiv cele enumerate în anexa 4) și procesele aferente NPE-urilor, să le revizuiască cel puțin anual și să efectueze toate modificările necesare, asigurându-se că politicile și procesele sunt pe deplin înțelese de personal;
- g) să asigure controale interne suficiente asupra proceselor de administra a NPE-urilor, în special cu privire la activitățile legate de clasificările NPE-urilor, deprecieri, scoateri în afara bilanțului, evaluarea garanțiilor reale și sustenabilitatea soluțiilor de restructurare;
- h) să dețină suficiente cunoștințe, experiență și competențe cu privire la administrarea NPE-urilor.

62. Organele de conducere și conducerea superioară trebuie să aloce o parte din resursele lor și să dedice suficient timp problemelor legate de soluționarea NPE-urilor în conformitate cu articolul 76 din Directiva 2013/36/UE, proporțional cu riscurile legate de NPE-urile din cadrul instituției de credit. Instituțiile de credit trebuie să stabilească și să documenteze proceduri decizionale bine definite, eficiente și consecvente, cu implicarea corespunzătoare și permanentă a celei de-a doua linii de apărare.

5.2 Model operațional pentru NPE-uri

5.2.1 Unități de soluționare a NPE-urilor

63. Pentru a diminua într-o măsură suficientă conflictele de interese în legătură cu administrarea NPE-urilor, precum și pentru a profita de expertiza specifică în acest domeniu la nivel de organizație, instituțiile de credit trebuie să înființeze unități specializate de soluționare a NPE-urilor, independente de activitățile de creditare. Această abordare de separare a îndatoririlor trebuie să cuprindă nu numai activitățile legate de relația cu clienții (de exemplu, negocierea cu clienții a soluțiilor de restructurare), dar și procesul decizional. În acest context, instituțiile de credit trebuie aibă în vedere crearea unor organe specializate în luarea de decizii cu privire la soluționarea NPE-urilor (de exemplu, un comitet pentru NPE-uri).

64. În cazul în care suprapunerile cu organele decizionale, cu managerii sau cu experții implicați în procesul de acordare de credite sunt inevitabile, cadrul instituțional și controalele interne trebuie să se asigure că eventualele conflicte de interese sunt diminuate suficient.

65. Instituțiile de credit trebuie să dispună de mecanisme care să asigure un feedback constant între unitățile de acordare de credite și unitățile de soluționare a NPE-urilor.
66. Pentru conceperea unei structuri corespunzătoare a unităților de soluționare a NPE-urilor, instituțiile de credit trebuie să țină cont de specificul principalelor lor portofolii de NPE-uri, inclusiv de tipul de expunere (retail, IMM, clienți corporativi) și de tipul de garanție reală.
67. Instituțiile de credit trebuie să aibă în vedere crearea de procese automate pentru unitățile de soluționare a NPE-urilor în cazul portofoliilor omogene de NPE-uri în domeniul de retail. Pentru portofoliile de NPE-uri corporative, dacă este cazul și în funcție de concentrarea sectorială de NPE-uri, instituțiile de credit trebuie să aibă în vedere o abordare a managementului relațiilor care să prevadă specializarea pe sectoare a personalului din unitățile de soluționare a NPE-urilor. Pentru întreprinderile individuale și microîntreprinderi, trebuie avută în vedere o abordare bazată pe combinația de elemente automate și pe managementul relațiilor.
68. Instituțiile de dimensiuni mai mici și mai puțin complexe (respectiv cele clasificate în categoria SREP 3 sau 4) pot dispune de funcții de soluționare dedicate, proporționale dimensiunii, naturii, complexității și profilului lor de risc. Instituțiile de credit trebuie să se asigure că structura acestor funcții previne și elimină conflictele de interese în ce privește administrarea NPE-urilor.
69. În conformitate cu principiul proporționalității, instituțiile de credit de dimensiuni mai mici și mai puțin complexe (respectiv cele clasificate în categoria SREP 3 sau 4) pot acoperi cerințele necesare cu privire la comitetele de credit sau de risc existente, ca alternativă la constituirea unor organe decizionale dedicate cu privire la soluționarea NPE-urilor, cu condiția diminuării într-o măsură suficientă a conflictelor de interese.

5.2.2 Armonizarea cu ciclul de viață al NPE-urilor

70. Unitățile de soluționare a NPE-urilor trebuie constituite astfel încât să se garanteze că activitățile de soluționare a NPE-urilor și angajamentele debitorilor sunt adaptate la fazele ciclului de viață al NPE-urilor¹⁶. Instituțiile de credit trebuie să înființeze diferite unități de soluționare a NPE-urilor pentru diferitele faze ale ciclului de viață al NPE-urilor și pentru diferite portofolii, în funcție de situație. Toate etapele de soluționare aplicabile trebuie să beneficieze de atenția cuvenită și să aibă alocat personal specializat suficient.
71. Instituțiile de credit trebuie să aibă în vedere următoarele etape din ciclul de viață al NPE-urilor, ținând seama și de specificul produselor și de natura arieratelor:
- a) Arierate cu perioadă de restanță scurtă (restante de mai puțin de 90 de zile):¹⁷ în această etapă, instituțiile de credit trebuie să se concentreze asupra angajamentului inițial cu debitorul pentru recuperarea timpurie a datoriei și asupra obținerii informațiilor necesare

¹⁶ Această reglementare se referă și la activele care nu au fost clasificate drept NPE-uri – precum arieratele cu perioadă de restanță scurtă, FBE-urile și activele executate silit – care joacă un rol esențial în procesul de soluționare a NPE-urilor.

¹⁷ Expunerile cu probabilitate redusă de plată pot fi incluse în categoria arieratelor cu perioadă de restanță scurtă sau pot fi alocate unităților de restructurare a NPE-urilor, în funcție de complexitatea acestora.

care să permită realizarea unei evaluări detaliate a situației debitorului (de exemplu, poziția financiară, situația documentației de creditare, situația garanției reale, nivelul de cooperare etc.). Tipul de expunere și de garanție reală trebuie să determine, în final, cea mai adecvată strategie de soluționare, care poate include măsuri de restructurare pe termen scurt, ce trebuie implementate la nevoie (inclusiv pe parcursul acestei perioade inițiale, dacă este cazul), cu scopul de a stabiliza poziția financiară a debitorului înainte de a stabili o strategie de soluționare corespunzătoare. În plus, instituția de credit trebuie să recurgă, dacă este cazul, la opțiuni prin care să-și îmbunătățească poziția, ținând seama, în același timp, de drepturile și interesele consumatorilor (de exemplu, prin semnarea de noi documente de credit, îmbunătățirea garanțiilor reale existente, minimizarea pierderilor de numerar, obținerea de garanții reale suplimentare, dacă sunt disponibile). O politică dedicată de administrare a arieratelor trebuie să conțină îndrumări privind procedurile și liniile de responsabilitate generale de soluționare a NPE-urilor, inclusiv factorii care declanșează transferul expunerii.

- b) Restructurare/arierate cu perioadă de restanță lungă: în această etapă, instituțiile de credit trebuie să implementeze și să încheie aranjamente de restructurare cu debitorii. Trebuie implementate aranjamente de restructurare numai în situațiile în care instituția de credit este încredințată că debitorul poate rambursa datoria. La analizarea viabilității unei opțiuni de restructurare, instituțiile de credit trebuie să țină seama de dispozițiile articolului 28 din Directiva 2014/17/UE¹⁸ și de alte dispoziții legale menite să asigure protecția consumatorilor, în măsura în care acestea sunt aplicabile. Aranjamentele de restructurare trebuie monitorizate timp de cel puțin un an, în conformitate cu Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 680/2014 al Comisiei, din cauza riscului crescut, înainte de a putea fi scoase, eventual, din categoria unităților de soluționare a NPE-urilor dacă nu au fost identificați și alți factori declanșatori de NPE-uri.
- c) Lichidarea/recuperarea datoriilor/procedurii judiciare/de executare silită: dacă nu a fost identificată o soluție de restructurare viabilă, având în vedere situația financiară sau nivelul de cooperare al debitorului, instituțiile de credit trebuie să realizeze o analiză cost-beneficiu a diferitelor opțiuni de lichidare, inclusiv proceduri judiciare și extrajudiciare, ținând seama și de interesele debitorului. Pe baza acestei analize, instituțiile de credit trebuie să aplice cât mai rapid opțiunea de lichidare aleasă, cu sprijinul personalului calificat în domeniul juridic și al lichidării comerciale. Instituțiile de credit care apelează intens la experți externi trebuie să se asigure că dețin suficiente mecanisme de control intern pentru a garanta un proces de lichidare eficient și efectiv. În acest sens, trebuie acordată o atenție deosebită NPE-urilor care au fost clasificate astfel de mult timp. O politică dedicată de recuperare a datoriilor trebuie să conțină îndrumări privind procedurile de lichidare.

72. Administrarea activelor executate silit (sau a altor active provenind din NPE-uri): intrarea în posesia garanțiilor reale începe, în general, după ce alte încercări ale instituției de credit de a

¹⁸ Directiva 2014/17/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 4 februarie 2014 privind contractele de credit oferite consumatorilor pentru bunuri imobile rezidențiale și de modificare a Directivelor 2008/48/CE și 2013/36/UE și a Regulamentului (UE) nr. 1093/2010 (JO L 60, 28.2.2014, p. 34).

colecta sumele datorate au eşuat. Instituția de credit trebuie să dispună de o politică ce descrie procesul de recuperare pentru activele executate silit, care să acopere în special etapele procesului de intrare în posesie, evaluarea garanției reale și valorificarea diferitelor tipuri de garanții reale prin mijloace corespunzătoare.

5.2.3 Gruparea expunerilor

73. Ghidul ABE privind practicile de administrare a riscurilor de credit ale instituțiilor de credit și contabilizarea pierderilor de credit așteptate¹⁹ descrie politicile destinate instituțiilor de credit privind gruparea expunerilor cu caracteristici de risc de credit comune. Trebuie constituite portofolii omogene pentru a adapta tratamente specifice NPE-urilor. Instituțiile de credit trebuie să aibă în vedere întocmirea de procese personalizate pentru fiecare portofoliu, fiecare dintre acestea asumate de o echipă de experți dedicată. Portofoliile de NPE-uri trebuie analizate la un nivel ridicat de granularitate, care să ducă la crearea de sub-portofolii de debitori bine definite. Pentru aceste analize, instituțiile de credit trebuie să creeze sisteme informatice de administra corespunzătoare și să asigure o calitate suficient de bună a datelor.

74. Lista criteriilor de selecție care se pot aplica pentru a grupa NPE-urile din segmentul retail în portofolii este prezentată în anexa 1.

75. Pentru portofoliile de NPE-uri din segmentul corporativ, gruparea în funcție de clasa activelor sau de sector (de exemplu, proprietăți imobiliare comerciale, terenuri și dezvoltări imobiliare, transport, activități comerciale) trebuie considerată un factor generator esențial pentru specializarea unităților de soluționare a NPE-urilor. Aceste portofolii trebuie împărțite ulterior, în conformitate cu strategia pentru NPE-uri și cu nivelul dificultății financiare, pentru a asigura că activitățile de soluționare sunt concentrate suficient.

5.2.4 Resurse umane

76. Instituțiile de credit trebuie să dispună de un cadru organizațional corespunzător modelului lor de activitate și care să țină seama de riscurile specifice acestora, inclusiv de riscurile generate de NPE-uri. Prin urmare, instituțiile de credit trebuie să acorde activităților de soluționare a NPE-urilor și controalelor interne asupra proceselor aferente, un nivel corespunzător și proporțional de resurse și de atenție din partea conducerii.

77. Partajarea conducerii și resurselor cu alte entități din lanțul valoric (de exemplu, unitățile de acordare de credite) trebuie analizată cu atenție înainte de a fi implementată, pentru a evita conflictele de interese și pentru a asigura un grad suficient de specializare, conform celor menționate mai sus.

78. Pe baza rezultatelor autoevaluării instituției de credit privind capacitățile acesteia în materie de NPE-uri, după cum este menționat în secțiunea 4.2.1, instituțiile de credit trebuie să revizuiască

¹⁹ Ghid privind practicile de administrare a riscurilor de credit ale instituțiilor de credit și contabilizarea pierderilor de credit așteptate (EBA/GL/2017/06).

regulat adecvarea resurselor lor interne și externe de soluționare a NPE-urilor și să acopere în timp util toate deficiențele în materie de resurse umane. Deoarece activitățile de soluționare pot presupune nevoi semnificative de resurse, instituțiile de credit trebuie să analizeze dacă este oportun să opteze pentru folosirea de contracte pe durată determinată, externalizare internă/externă sau asocieri în participațiune pentru activitățile de soluționare a NPE-urilor. Cu toate acestea, răspunderea finală pentru aceste activități îi revine instituției de credit. În cazul în care se recurge la externalizare, instituțiile de credit trebuie să se asigure că externalizarea este organizată în conformitate cu legislația și cerințele de reglementare aplicabile.

79. Instituțiile de credit trebuie să dezvolte competența relevantă necesară pentru modelul operațional definit pentru NPE-uri, inclusiv în cadrul unităților de soluționare a NPE-urilor și al funcțiilor de control intern, în conformitate cu Ghidul comun ESMA și ABE privind evaluarea adecvării membrilor organului de conducere și a persoanelor care dețin funcții cheie²⁰. Personalul alocat activităților-cheie de soluționare a NPE-urilor trebuie să dispună de experiență și competențe specifice în acest domeniu. Instituțiile de credit trebuie să implementeze instruirii adecvate și dedicate în domeniul NPE-urilor, inclusiv cu privire la protecția consumatorilor, și trebuie să elaboreze planuri de perfecționare a personalului pentru a dezvolta expertiză internă pe baza talentelor disponibile.

80. În cazul în care dezvoltarea de expertiză și de infrastructură la nivel intern nu este posibilă sau nu este eficientă, unitățile specializate de soluționare a NPE-urilor trebuie să aibă acces facil la resurse independente externe calificate (de exemplu, evaluatori imobiliari, consilieri juridici, planificatori de afaceri, experți în domeniu) sau la societăți de servicii specializate în domeniul NPE-urilor.

81. Instituțiile de credit trebuie să implementeze, în conformitate cu strategia generală pentru NPE-uri și planul operațional, un sistem de evaluare adaptat cerințelor prevăzute pentru unitățile de soluționare a NPE-urilor. Sistemul de evaluare trebuie conceput în conformitate cu dispozițiile Ghidului ABE privind politicile solide de remunerare²¹ și ale articolului 7 din Directiva 2014/17/UE,²² precum și cu cele ale Ghidului ABE privind politicile și practicile de remunerare privind vânzarea și furnizarea de produse și servicii bancare pe segmentul de retail, pentru expunerile din segmentul de retail²³. Sistemul de evaluare trebuie să fie corelat, în principal, cu elementele cantitative ale țințelor NPE-urilor ale instituției de credit, dar poate include și elemente calitative (nivelul competențelor tehnice în legătură cu analiza datelor și informațiilor financiare primite, structurarea propunerilor, calitatea recomandărilor sau monitorizarea cazurilor restructurate, precum și aptitudini de negociere eficientă). Performanța personalului

²⁰ Ghid comun ESMA și ABE privind evaluarea adecvării membrilor organului de conducere și a persoanelor care dețin funcții cheie în conformitate cu Directiva 2013/36/UE și Directiva 2014/65/UE (EBA/GL/2017/12).

²¹ Ghid privind politicile solide de remunerare conform articolelor 74 alineatul (3) și 75 alineatul (2) din Directiva 2013/36/UE și informațiile publicate conform articolului 450 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013 (EBA/GL/2015/22).

²² Directiva 2014/17/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 4 februarie 2014 privind contractele de credit oferite consumatorilor pentru bunuri imobile rezidențiale și de modificare a Directivelor 2008/48/CE și 2013/36/UE și a Regulamentului (UE) nr. 1093/2010 (JO L 60, 28.2.2014, p. 34).

²³ Ghid privind politicile și practicile de remunerare privind vânzarea și furnizarea de produse și servicii bancare pe segmentul de retail (EBA/GL/2016/06)

din unitățile de soluționare a NPE-urilor trebuie monitorizată și evaluată regulat, în raport cu aceste ținte, la nivel individual sau de echipă, după caz.

82. Cadrul de evaluare a performanței pentru organul de conducere și managerii relevanți trebuie să includă indicatori specifici corelați cu țintele definite în strategia pentru NPE-uri și în planul operațional ale instituției de credit. Ponderile acordate acestor indicatori în cadrul general de evaluare a performanței trebuie să fie proporționale cu gravitatea problemelor privind NPE-urile cu care se confruntă instituția de credit.

83. Instituțiile de credit trebuie să încurajeze administrarea semnalelor de alarmă timpurii și a indicatorilor, printr-un cadru de politici de remunerare și de stimulente pentru a asigura că debitele în stadiul premergător clasificării drept arierate sunt administrate eficient, intrările de NPE-uri fiind astfel reduse în mod efectiv.

5.2.5 Resurse tehnice

84. În ceea ce privește infrastructura tehnică adecvată, instituțiile de credit trebuie să se asigure că toate datele legate de NPE-uri sunt stocate la nivel central în sisteme informatice robuste și sigure, că sunt complete și actualizate pe parcursul întregului proces de soluționare a NPE-urilor.

85. O infrastructura tehnică adecvată trebuie să permită unităților de soluționare a NPE-urilor:

- a) să acceseze toate datele și documentele relevante, inclusiv:
 - i. informații actualizate cu privire la NPE-urile și arieratele cu perioadă de scadență scurtă, inclusiv notificările automate;
 - ii. informații referitoare la expuneri, garanții reale și garanții în legătură cu debitorul sau clienții aflați în legătură;
 - iii. instrumente de monitorizare cu posibilități IT de urmărire a performanței și eficienței activităților de restructurare datorată dificultăților financiare;
 - iv. situația activităților de soluționare și a interacțiunii cu debitorul, precum și detalii privind măsurile de restructurare convenite;
 - v. activele executate silit, atunci când este cazul;
 - vi. fluxul de numerar monitorizat pentru credit și pentru garanția reală;
 - vii. sursele informațiilor suport și documentația suport completă;
 - viii. atunci când este cazul, acces la registrul central al creditelor, cărți funciare și alte surse de date externe.

- b) Să prelucreze și să monitorizeze în mod eficient activitățile de soluționare a NPE-urilor, inclusiv:
- i. fluxurile de activități automate pe parcursul întregului ciclu de viață al NPE-urilor;
 - ii. un proces automat de monitorizare pentru stadiul împrumutului, care să asigure identificarea corectă a NPE-urilor și a FBE-urilor;
 - iii. semnale de avertizare încorporate;
 - iv. raportări cantitative automate pe parcursul întregului ciclu de viață al NPE-urilor, ca punct de plecare pentru analizele ce vor fi transmise conducerii unităților de soluționare a NPE-urilor, organului de conducere și altor manageri relevanți, precum și autorității competente;
 - v. analize de performanță ale activităților de soluționare realizate de unitățile de soluționare a NPE-urilor, sub-echipe și experți (de exemplu, rata de însănătoșire/succes, informații privind reînnoirea, eficiența opțiunilor de restructurare prezentate, rata de recuperare a fondurilor, analiza pe perioade a ratelor de însănătoșire, rata de respectare a promisiunilor făcute în call centre etc.);
 - vi. monitorizarea evoluției portofoliilor, a sub-portofoliilor, grupurilor de debitori și debitorilor individuali.
- c) Să definească, să analizeze și să măsoare NPE-urile și debitorii aferenți:
- i. să recunoască NPE-urile și să măsoare deprecierea;
 - ii. să efectueze analize corespunzătoare ale portofoliilor de NPE-uri și să arhiveze rezultatele pentru fiecare debitor în parte;
 - iii. să sprijine evaluarea datelor cu caracter personal, a poziției financiare și a capacității de rambursare a debitorilor, cel puțin pentru debitorii cu complexitate redusă;
 - iv. să efectueze calcule privind (i) valoarea actualizată netă și (ii) impactul asupra poziției de capital a instituției de credit pentru fiecare opțiune de restructurare și/sau pentru orice plan de restructurare posibil, în conformitate cu orice legislație relevantă (de exemplu, legea privind executarea silită, legea insolvenței) pentru fiecare debitor.

86. Adecvarea infrastructurii tehnice, inclusiv calitatea datelor, trebuie evaluată în mod regulat de către o funcție de audit internă sau externă independentă.

5.3 Cadrul de control

87. Organul de conducere trebuie să fie responsabil pentru stabilirea și monitorizarea adecvării și eficienței cadrului de control intern. În special, trebuie implementate procese de control intern

eficace și eficiente pentru cadrul de soluționare a NPE-urilor, în vederea asigurării unei armonizări perfecte între strategia pentru NPE-uri și planul operațional, pe de o parte, și strategia generală de afaceri a instituției de credit, inclusiv strategia pentru NPE-uri și planul operațional, și apetitul la risc, pe de altă parte.

88. Personalul cu funcții de control intern trebuie să transmită rapoarte scrise regulate organului de conducere, privind administrarea NPE-urilor, și să menționeze deficiențele majore identificate. Aceste rapoarte trebuie să includă, pentru fiecare deficiență majoră nou identificată, riscurile relevante aferente, o evaluare de impact, recomandări și măsurile corective care trebuie adoptate. Dacă este cazul, responsabilii funcțiilor de control intern trebuie să poată avea acces la organul de conducere cu funcție de supraveghere și să-i poată raporta direct acestuia, pentru a semnala probleme personalului cu funcție de supraveghere și pentru a-l atenționa, dacă este cazul, atunci când anumite evoluții specifice afectează sau pot afecta instituția. Acest lucru nu trebuie să împiedice responsabilii funcțiilor de control intern să raporteze și pe canalele de raportare obișnuite.

89. Organul de conducere trebuie să monitorizeze constatările personalului cu funcții de control intern în timp util și în mod eficient și să solicite acțiuni de remediere adecvate. Trebuie implementată o procedură de monitorizare oficială a constatărilor și măsurilor corective adoptate.

90. Cadrul de control intern trebuie să includă toate cele trei linii de apărare în conformitate cu Ghidul ABE privind cadrul de administrare a activității²⁴. Rolurile diferitelor funcții implicate trebuie atribuite și documentate în mod clar, pentru a evita posturile neacoperite sau suprapunerile. Rezultatele-cheie ale activităților din a doua și a treia linie de apărare, precum și acțiunile de atenuare definite și evoluția acestor nevoi trebuie raportate regulat organului de conducere.

91. În cadrul implementării cadrului de control, instituțiile de credit mai mari și mai complexe trebuie să aplice toate cele trei linii de apărare; a doua linie de apărare nu trebuie să fie specifică pentru NPE-uri și poate fi exercitată de funcția de (control) risc de credit.

92. În cadrul implementării cadrului de control, instituțiile de credit de dimensiuni mai mici și mai puțin complexe (de exemplu, cele clasificate în categoria SREP 3 sau 4) nu trebuie neapărat să dețină trei linii de apărare de sine stătătoare specifice pentru NPE-uri, însă trebuie să se asigure că toate conflictele de interese sunt atenuate suficient.

5.3.1 Controalele din prima linie de apărare

93. Instituțiile de credit trebuie să se asigure că prima linie de apărare este integrată în procedurile și procesele unităților operaționale, în special ale unităților de soluționare a NPE-urilor, care

²⁴ Ghidul privind cadrul de administrare a activității în conformitate cu Directiva 2013/36/UE (EBA/GL/2017/11).

dețin și gestionează efectiv riscurile instituției de credit în contextul specific al soluționării problemei NPE-urilor.

94. Pentru a asigura implementarea unor mecanisme de control adecvate, instituțiile de credit trebuie să dispună de politici interne referitoare la cadrul de soluționare a NPE-urilor. Managerii unităților operaționale sunt responsabili pentru asigurarea implementării acestor politici interne, inclusiv prin încorporarea acestora în procedurile IT. Anexa 4 la prezentul ghid stabilește elementele cheie ale politicilor aferente cadrului privind NPE-urile ce trebuie implementate la nivelul instituțiilor de credit.

5.3.2 Controalele din a doua linie de apărare

95. Persoanele cu funcții în a doua linie de apărare trebuie să efectueze controale permanente pentru a verifica dacă administrarea NPE-urilor din prima linie de apărare funcționează corespunzător. Pentru a-și îndeplini în mod corespunzător sarcinile de control, persoanele cu funcții în a doua linie de apărare trebuie să aibă un grad mare de independență față de persoanele care derulează activități comerciale, inclusiv față de unitățile de soluționare a NPE-urilor, iar posturile respective trebuie să dispună de suficiente resurse. Acestea trebuie să dispună de un număr adecvat de angajați calificați. Calificările personalului trebuie să fie reevaluate în mod continuu, iar personalul trebuie să beneficieze de instruirile necesare.

96. Cea de-a doua linie de apărare controlează implementarea măsurilor de management al riscului de către unitățile de soluționare a NPE-urilor și trebuie să se concentreze asupra următoarelor aspecte:

- a) monitorizarea și măsurarea riscurilor legate de NPE-uri în mod granular și la nivel agregat, inclusiv în legătură cu adecvarea capitalului conform normelor interne/reglementărilor;
- b) evaluarea performanței modelului operațional global pentru NPE-uri, precum și a elementelor acestuia (de exemplu, conducerea/personalul unității de soluționare a NPE-urilor, aranjamentele de externalizare/prestări servicii, țintele de reducere a NPE-urilor și mecanismele de avertizare timpurie);
- c) asigurarea calității în procesarea creditelor neperformante, monitorizare/raportare (internă și externă), restructurare, deprecieri, scoateri în afara bilanțului, evaluarea garanțiilor și raportarea NPE-urilor (pentru a îndeplini acest rol, persoanele cu funcții în a doua linie de apărare trebuie să aibă suficientă influență pentru a interveni ex ante în implementarea fiecărei măsuri de soluționare);
- d) evaluarea conformității proceselor legate de NPE-uri cu politica internă și ghidurile publice, în special în ceea ce privește clasificarea drept NPE, provizioanele, scoaterile în afara bilanțului, evaluarea garanțiilor reale, restructurarea și mecanismele de avertizare timpurie.

97. Persoanele cu funcții de control al riscului și conformitate trebuie să ofere, de asemenea, îndrumări cu privire la procesul de elaborare și revizuire a politicilor și procedurilor referitoare

la NPE-urile și la controalele stabilite la nivelul unităților de soluționare a NPE-urilor. Aceste persoane trebuie să fie implicate în procesul de elaborare și revizuire a politicilor, înainte ca acestea să fie aprobate de organul de conducere.

5.3.3 Controalele din a treia linie de apărare

98. Cea de-a treia linie de apărare, funcția independentă de audit intern, trebuie să dispună de suficient personal calificat în soluționarea NPE-urilor pentru a-și îndeplini sarcinile de control periodic asupra eficienței și eficacității din cadrul NPE-urilor, inclusiv asupra controalelor din prima și a doua linie de apărare.

99. În ceea ce privește cadrul NPE-urilor, persoanele cu funcție de audit intern trebuie să efectueze cel puțin analize periodice pentru a monitoriza respectarea politicilor interne referitoare la NPE-uri (vezi anexa 4) și a acestui ghid. Acestea trebuie să includă și controale aleatorii și inopinate, precum și verificări ale dosarelor de credit.

100. Pentru a stabili frecvența, domeniul de aplicare și dimensiunea controalelor ce urmează a fi realizate, instituțiile de credit trebuie să țină seama de nivelurile NPE-urilor, precum și de eventualele nereguli și deficiențe semnificative identificate în cadrul auditurilor recente.

101. Pe baza rezultatelor acestor controale, persoanele cu funcție de audit intern trebuie să facă recomandări organului de conducere, propunând posibile îmbunătățiri.

5.4 Monitorizarea NPE-urilor și a activităților de soluționare a NPE-urilor

102. Sistemele de monitorizare trebuie să se bazeze pe țintele pentru NPE-urile aprobate în cadrul strategiei pentru NPE-uri și al planului operațional aferent, care sunt ulterior transpuse în cascadă în țintele operaționale pentru unitățile de soluționare a NPE-urilor, cu bucle de feedback către sistemele de determinare a prețului pentru riscul de credit și provizioane. Trebuie realizat un cadru corespunzător de indicatori-cheie de performanță (KPI) în legătură cu NPE-urile pentru a permite organului de conducere și altor manageri relevanți să evalueze progresul.

103. Instituțiile de credit trebuie să definească și să monitorizeze indicatorii-cheie de performanță în legătură cu NPE-urile. Indicatorii-cheie de performanță pentru NPE-uri trebuie să includă, dar nu numai (vezi și anexa 2):

- a) indicatori pentru NPE-uri;
- b) angajamentele debitorilor și colectarea de fonduri;
- c) activitățile de restructurare;
- d) activitățile de lichidare;

- e) altele (de exemplu, elemente de profit și pierdere în legătură cu NPE-urile, active executate silit, activități de externalizare).

5.4.1 Indicatori pentru NPE-uri

104. Instituțiile de credit trebuie să monitorizeze îndeaproape nivelurile relative și absolute ale NPE-urilor și ale FBE-urilor, precum și ale activelor executate silit (sau ale altor active provenind din activități legate de NPE-uri) și ale arieratelor cu perioadă de restanță scurtă, din evidențele lor.
105. Instituțiile de credit trebuie să desfășoare aceste activități de monitorizare la nivel de tranzacție/debitor și la nivel de portofoliu sub-portofoliu, după caz, în funcție de aspecte precum linia de activitate, segmentul din care face parte debitorul, aria geografică, produsele, riscul de concentrare, nivelurile de garantare și tipurile de garanții oferite, precum și de abilitățile de rambursare a datoriei.
106. Instituțiile de credit trebuie să monitorizeze nivelul de depreciere al NPE-urilor pentru a oferi organului de conducere informații complete cu privire la acoperire. Analiza trebuie să includă date la nivel agregat, precum și la nivelul diferitelor portofolii de NPE-uri. Selectarea portofoliilor de NPE-uri trebuie să țină seama de aspecte precum tipul expunerii, inclusiv expunerile garantate/negarantate, tipul de garanții reale și de garanții, aria geografică, numărul de ani de la clasificarea drept expunere neperformantă, durata până la recuperare, și adoptarea unei politici de continuare sau de încetare a activității. De asemenea, trebuie monitorizată evoluția gradelor de acoperire, iar reducerea acestora trebuie explicată în mod clar.
107. Instituțiile de credit trebuie să evalueze indicatorii aferenți ratei și acoperirii NPE-urilor comparativ cu indicatorii disponibili ai instituțiilor corespondente pentru a oferi organului de conducere o imagine clară a poziției competitive și a potențialelor neajunsuri.
108. Instituțiile de credit trebuie să-și monitorizeze abaterile de la buget, astfel încât organul de conducere să înțeleagă factorii care au dus la abaterile semnificative de la plan.
109. Valorile-cheie referitoare la intrările și ieșirile de NPE-uri trebuie incluse în raportările periodice către organul de conducere, inclusiv trecerile din/la NPE-uri, FBE-uri neperformante, NPE-uri în perioada de probă, FBE-uri performante și arierate cu perioade de restanță scurte (restante de 90 de zile sau mai puțin).
110. Instituțiile de credit trebuie să analizeze oportunitatea realizării de matrice de migrare pentru a urmări transferul expunerilor în și din categoria celor neperformante.
111. Instituțiile de credit trebuie să estimeze ratele de migrare și calitatea expunerilor performante de la lună la lună, astfel încât acțiunile să poată fi organizate în funcție de priorități și desfășurate prompt pentru a preveni deteriorarea calității portofoliului. Matricele de migrare pot fi defalcate ulterior pe tipuri de expunere (expuneri garantate cu ipoteci în segmentul retail,

credite de consum, imobiliare), pe tipuri de unități de activitate sau în alte sub-portofolii, pentru a determina dacă factorul generator al mișcărilor poate fi atribuit unui anumit sub-portofoliu.

112. În cadrul activităților de monitorizare desfășurate, instituțiile de credit trebuie să folosească informații interne (de exemplu, din sisteme de rating interne) și informații externe (de exemplu, de la agenții de rating, birouri de credite, cercetări specializate în sector sau indicatori macroeconomici pentru anumite arii geografice) și trebuie să facă referire la un anumit moment sau o anumită perioadă de observație. Anexa 3 conține exemple de astfel de informații interne și externe.

5.4.2 Angajamentele debitorilor și colectarea de fonduri

113. După constituirea unităților de soluționare a NPE-urilor, trebuie să se implementeze indicatori-cheie de performanță operațională pentru a evalua eficiența unităților sau a angajaților comparativ cu performanța medie și/sau indicatorii standard. În cazul în care astfel de indicatori nu există sau nu sunt disponibili, performanța-cheie la nivel operațional trebuie monitorizată prin măsurarea rezultatelor efective comparativ cu țintele stabilite în planul operațional pentru NPE-uri al instituției de credit.

5.4.3 Activitățile de restructurare

114. Pentru a elimina sau limita impactul NPE-urilor, instituțiile de credit trebuie să exploreze posibilitățile de acordare de măsuri de restructurare. Instituțiile de credit trebuie să monitorizeze două aspecte ale activităților de restructurare: eficiența și eficacitatea. Secțiunea 7 precizează cerințele aferente aplicării de măsuri de restructurare.

115. Principalul obiectiv al măsurilor de restructurare trebuie să fie readucerea debitorului într-o stare sustenabilă de performanță în ceea ce privește rambursările, având în vedere sumele datorate și minimizarea pierderilor așteptate. Acest obiectiv trebuie să țină seama de importanța de a asigura un tratament echitabil consumatorilor și de a respecta toate cerințele aplicabile în materie de protecție a consumatorilor. Instituțiile de credit trebuie să monitorizeze calitatea activităților de restructurare pentru a se asigura că acestea nu sunt folosite pentru a amâna deprecierea sau o evaluare din care rezultă că expunerea este nerecuperabilă. Monitorizarea trebuie să acopere activitățile de restructurare atât în legătură cu expunerile performante, cât și cu NPE-urile.

5.4.4 Activitățile de lichidare

116. În cazul în care nu se poate ajunge la o soluție de restructurare sustenabilă, instituțiile de credit trebuie să asigure totuși rezoluția NPE-urilor. Rezoluția poate presupune inițierea de proceduri judiciare, executarea silită a activelor, conversia datoriei în active/capital propriu, cedarea facilităților de credit prin vânzare, transfer către o societate de administrare a investițiilor sau securitizare. În cazul în care prețul obținut din executarea bunurilor imobiliare afectează cuantumul datorat de un consumator, instituțiile de credit, când iau o decizie privind

măsura de lichidare și etapele ulterioare, trebuie să țină seama de dispozițiile articolului 17 alineatul (5) din Directiva 2014/17/UE,²⁵ în măsura în care acestea se aplică.

117. Instituțiile de credit trebuie să monitorizeze activitățile de lichidare pentru a contribui cu informații la strategii și politici. Instituțiile de credit trebuie să monitorizeze cesionările și să verifice vânzările realizate/prețurile de transfer raportat la valorile contabile nete.
118. Instituțiile de credit trebuie să monitorizeze volumele și ratele de recuperare aferente procedurilor judiciare și de executare silită. În această privință, performanța trebuie măsurată comparativ cu țintele stabilite, în ceea ce privește numărul de luni/ani și pierderile cauzate instituției. Pentru monitorizarea ratei de pierderi efective, instituțiile trebuie să creeze serii de timp istorice pentru fiecare portofoliu de credite pentru a fundamenta ipotezele folosite pentru analiza depreciilor și în exercițiile de test de stres.
119. Pentru expunerile acoperite cu garanții reale sau alte tipuri de garanții, instituțiile de credit trebuie să monitorizeze perioadele de timp necesare pentru lichidarea garanției reale sau pentru executarea unei garanții. Instituțiile de credit trebuie să monitorizeze de asemenea potențialele marje de ajustare în cadrul vânzărilor forțate la lichidare și evoluțiile pe anumite piețe (de exemplu, piața imobiliară) pentru a estima potențialele rate de recuperare.
120. Monitorizarea ratelor de recuperare din executări silite și alte proceduri judiciare trebuie să ajute instituțiile de credit să evalueze în mod fiabil dacă decizia de executare silită va aduce o valoare actualizată netă mai mare decât în cazul unei opțiuni de restructurare. Datele privind ratele de recuperare din executări silite trebuie monitorizate în permanență și integrate în posibile modificări de strategie ale instituțiilor de credit, pentru administrarea portofoliilor lor de recuperare a datoriilor/judiciare.
121. Instituțiile de credit trebuie să monitorizeze de asemenea durata medie a procedurilor judiciare finalizate recent și sumele medii recuperate (inclusiv costurile de recuperare aferente) ca urmare a acestor proceduri finalizate.
122. Instituțiile de credit trebuie să monitorizeze cu atenție situațiile în care datoriile sunt convertite în active ale debitorului sau capital propriu al acestuia, cel puțin folosind indicatori de volum pe tipuri de active, și trebuie să asigure respectarea limitelor stabilite de reglementările naționale aplicabile în legătură cu holdingurile. Utilizarea acestei abordări ca măsură de restructurare trebuie să fie susținută de un plan de afaceri corespunzător și trebuie să se limiteze la activele în care instituția deține suficientă experiență și pentru care piața permite în mod realist obținerea sumei stabilite din activul respectiv pe termen scurt sau mediu. Instituția trebuie să se asigure, de asemenea, că evaluarea activelor este realizată de evaluatori calificați și cu experiență.

²⁵ Directiva 2014/17/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 4 februarie 2014 privind contractele de credit oferite consumatorilor pentru bunuri imobile rezidențiale și de modificare a Directivelor 2008/48/CE și 2013/36/UE și a Regulamentului (UE) nr. 1093/2010 (JO L 60, 28.2.2014, p. 34).

5.4.5 Alte elemente de monitorizare

123. Instituțiile de credit trebuie să monitorizeze și să raporteze organelor de conducere cuantumul veniturilor din dobânzi provenite din NPE-uri. În plus, trebuie făcută distincție între plățile de dobânzi pentru NPE-uri încasate efectiv și cele care nu au fost încasate efectiv. De asemenea, trebuie monitorizată evoluția ajustărilor pentru pierderi și factorii generatori aferenți.

124. Dacă executarea silită face parte din strategia pentru NPE-uri a unei instituții de credit, aceasta trebuie să monitorizeze de asemenea volumul, vechimea, acoperirea și fluxul de active executate silit (sau alte active provenind din NPE-uri) cu un nivel de granularitate suficient pentru a ține seama de tipurile semnificative de active. Performanța activelor executate silit vizavi de planul de afaceri predefinit trebuie monitorizată și raportată organului de conducere și altor manageri relevanți la nivel agregat.

6. Restructurare

125. Instituțiile de credit trebuie să folosească în cadrul administrării riscului definițiile măsurilor de restructurare și a FBE-urilor prevăzute în anexa V la Regulamentul de punere în aplicare al Comisiei (UE) nr. 680/2014. Măsurile de restructurare trebuie să aibă drept obiectiv readucerea debitorului într-o stare sustenabilă de performanță în ceea ce privește rambursările, având în vedere sumele datorate și minimizarea pierderilor așteptate. Atunci când decid etapele care trebuie parcurse sau măsurile de restructurare care trebuie adoptate, instituțiile de credit trebuie să țină seama de interesele consumatorilor și să respecte cerințele privind protecția consumatorilor, inclusiv cele prevăzute la articolul 28 din Directiva 2014/17/UE²⁶ și Ghidul ABE privind arieratele și executarea silită²⁷. Instituțiile de credit trebuie să monitorizeze eficiența și eficacitatea activităților de restructurare.

126. Această secțiune stabilește elementele-cheie ale cadrului de administrare a activității și ale operațiunilor în legătură cu FBE-urile.

6.1 Măsurile de restructurare și viabilitatea acestora

127. Instituțiile de credit trebuie să aibă în vedere folosirea unei combinații de diferite măsuri de restructurare, inclusiv pe termen scurt și pe termen lung, în funcție de natura și scadența

²⁶ Directiva 2014/17/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 4 februarie 2014 privind contractele de credit oferite consumatorilor pentru bunuri imobile rezidențiale și de modificare a Directivelor 2008/48/CE și 2013/36/UE și a Regulamentului (UE) nr. 1093/2010 (JO L 60, 28.2.2014, p. 34).

²⁷ Ghidul privind arieratele și executarea silită (EBA/GL/2015/12).

facilităților de credit. Instituțiile de credit trebuie să țină seama de lista de posibile măsuri de restructurare din anexa 5.

128. Instituțiile de credit trebuie să folosească măsuri de restructurare cu intervale de timp mai mici de doi ani (un an în cazul finanțării de proiecte și construcției de proprietăți comerciale) dacă respectivele măsuri nu prevăd rezoluția arieratelor existente, decât dacă măsurile respective sunt combinate cu măsuri de restructurare cu termene mai mari de doi ani.

129. Instituțiile de credit trebuie să aibă în vedere măsuri de restructurare cu intervale de timp de cel mult doi ani (și, dacă este cazul, pentru alte măsuri de restructurare) dacă debitorul îndeplinește următoarele criterii:

- a) Debitorul a suferit un eveniment identificabil care a dus la probleme de lichiditate temporare. Un astfel de eveniment trebuie demonstrat în mod oficial, cu dovezi clare care să ateste că fluxul de venituri al debitorului va fi restaurat integral sau în mare măsură pe termen scurt, sau pe baza concluziei instituției de credit potrivit căreia o soluție de restructurare pe termen lung nu a fost posibilă din cauza incertitudinii financiare temporare, de natură generală sau specifică debitorului. Tipul de dovadă ce trebuie furnizată în acest sens trebuie să fie proporțional cu natura, scadența și valoarea facilității de credit respective.
- b) Debitorul și-a respectat obligațiile contractuale înainte de acest eveniment.
- c) Debitorul și-a arătat în mod clar disponibilitatea de a coopera cu instituția de credit.

130. Clauzele contractuale pentru măsurile de restructurare trebuie să prevadă că instituția de credit are dreptul de a revizui măsurile de restructurare convenite dacă situația debitorului se îmbunătățește și, prin urmare, se pot institui condiții mai favorabile pentru instituția de credit (în ceea ce privește restructurarea sau condițiile contractuale inițiale); în acest sens, contractul trebuie să indice modificările specifice aduse măsurilor de restructurare ce urmează a fi aplicate ca urmare a îmbunătățirilor specifice aduse situației debitorului. Instituțiile de credit trebuie să aibă în vedere, de asemenea, prevederea de consecințe stricte, precum solicitarea de garanții reale suplimentare, în condițiile contractuale pentru debitorii care nu respectă acordul de restructurare.

6.1.1 Restructurarea viabilă versus restructurarea non-viabilă

131. Instituțiile de credit trebuie să facă distincție între măsurile de restructurare viabile care contribuie la reducerea expunerii debitorului respectiv și măsurile de restructurare non-viabile.

132. Instituțiile de credit trebuie să țină seama de următorii factori atunci când evaluează viabilitatea măsurilor de restructurare:

- a) Instituția de credit poate demonstra (pe baza unor dovezi verificabile în mod obiectiv) că debitorul își permite soluția de restructurare, cu alte cuvinte se preconizează rambursarea integrală.

- b) Rezoluția arieratelor existente este vizată integral sau în mare măsură și se preconizează o reducere semnificativă a soldului debitorului pe termen mediu sau lung.
- c) În situațiile în care au fost acordate măsuri de restructurare anterioare, inclusiv măsuri de restructurare anterioare pe termen lung, instituția de credit trebuie să garanteze implementarea de controale interne suplimentare pentru a se asigura că acest tratament de restructurare ulterior îndeplinește criteriile de viabilitate descrise mai jos. Aceste controale trebuie să verifice cel puțin, printre altele, dacă situațiile respective sunt comunicate explicit persoanelor cu funcție de control al riscului ex ante. Mai mult, trebuie obținută aprobarea explicită a organului decizional superior relevant.
- d) Măsurile de restructurare pe termen scurt sunt aplicate temporar, iar instituțiile de credit sunt în măsură să demonstreze, pe baza unor dovezi verificabile în mod obiectiv, că debitorul poate rambursa suma inițială sau modificată, reprezentând valoarea integrală și dobânda, începând cu data la care a expirat aranjamentul temporar pe termen scurt.
- e) Măsura nu determină acordarea mai multor măsuri de restructurare consecutive pentru aceeași expunere.

133. Evaluarea viabilității trebuie să se bazeze pe caracteristicile financiare ale debitorului și pe măsura de restructurare acordată la momentul respectiv. Evaluarea viabilității trebuie realizată indiferent de sursa restructurării. Diferitele surse pentru măsurile de restructurare includ, printre altele, utilizarea de către debitor a unei clauze de restructurare inclusă într-un contract, negociere bilaterală de restructurare între un debitor și o instituție de credit și o schemă publică de restructurare acordată tuturor debitorilor aflați într-o anumită situație.

6.2 Procese solide de restructurare

6.2.1 Politica de restructurare

134. Instituțiile de credit trebuie să elaboreze o politică pentru propriile activități de restructurare. Politica trebuie să acopere cel puțin următoarele aspecte:

- a) procesul și procedurile pentru acordarea măsurilor de restructurare, inclusiv liniile de responsabilitate și procesul decizional;
- b) o descriere a măsurilor de restructurare disponibile, inclusiv a celor incluse în contracte;
- c) cerințe privind informațiile necesare pentru evaluarea viabilității măsurilor de restructurare;
- d) documentarea măsurilor de restructurare acordate;
- e) procesele și indicatorii de monitorizare a eficienței și eficacității măsurilor de restructurare.

135. Instituțiile de credit trebuie să-și revizuiască în mod regulat politicile și opțiunile de restructurare pe baza monitorizării colective a performanței diferitelor măsuri de restructurare, inclusiv examinarea eventualelor cauze și situații de recidivă.

6.2.2 Eficiența și eficacitatea activităților de restructurare

136. Instituțiile de credit trebuie să monitorizeze calitatea activităților de restructurare pentru a se asigura că acestea nu sunt folosite pentru a amâna o evaluare din care rezultă că expunerea este nerecuperabilă. Monitorizarea trebuie să acopere activitățile de restructurare atât în legătură cu expunerile performante, cât și cu NPE-urile și să distingă între tipurile de măsuri de restructurare și de portofolii.

137. Instituțiile de credit trebuie să măsoare eficiența proceselor de acordare de măsuri de restructurare și să monitorizeze durata procesului decizional și volumele măsurilor de restructurare în fiecare etapă a procesului de acordare.

138. Instituțiile de credit trebuie să monitorizeze eficacitatea măsurilor de restructurare acordate. Acest proces de monitorizare trebuie să măsoare gradul de succes al măsurii de restructurare și dacă obligațiile contractuale modificate ale debitorului sunt respectate și expunerea este performantă. Trebuie folosiți următorii indicatori per portofoliu și per tip de măsură de restructurare:

- a) rata de însănătoșire prin restructurare și rata expunerii reclasificată drept neperformantă: pentru a determina rata de însănătoșire, instituțiile de credit trebuie să realizeze o analiză pe perioade și să monitorizeze comportamentul FBE-urilor de la data modificării. Această analiză trebuie realizată separat pentru expunerile însănătoșite cu și fără măsuri de restructurare.
- b) rata de recuperare de fonduri: instituțiile de credit trebuie să monitorizeze fondurile recuperate din FBE-uri.
- c) scoatere în afara bilanțului: în cazul în care acordarea unei măsuri de restructurare duce la o scoatere parțială în afara bilanțului, instituțiile de credit trebuie să înregistreze și să monitorizeze aceste expuneri raportat la un buget de pierderi aprobat. Valoarea actualizată netă a pierderilor asociate cu decizia de a scoate în afara bilanțului o expunere nerecuperabilă trebuie monitorizată raportat la rata de însănătoșire.

139. Instituțiile de credit trebuie să monitorizeze indicatorii aferenți activităților de restructurare folosind o defalcare coerentă, care poate include tipul și durata arieratelor, tipul de expunere, probabilitatea de recuperare, dimensiunea expunerilor sau valoarea totală a expunerilor față de același debitor sau grup de clienți aflați în legătură, și numărul de măsuri de restructurare aplicate anterior.

6.2.3 Evaluarea capacității de rambursare a debitorului

140. Înainte de a acorda măsuri de restructurare, instituțiile de credit trebuie să evalueze capacitatea de rambursare a debitorului. Aceasta trebuie să includă evaluarea corespunzătoare a situației financiare a debitorului, bazată pe informații suficiente și ținând seama de factori relevanți, precum capacitatea de rambursare a datoriei și gradul total de îndatorare al debitorului sau al proprietății/proiectului.

6.2.4 Produse de restructurare standard și arbori decizionali

141. Atunci când acordă măsuri de restructurare, instituțiile de credit trebuie să dispună de politici și proceduri adecvate care să conțină o gamă de soluții sustenabile și eficiente pentru debitor. Gruparea expunerilor în portofolii trebuie să se reflecte în aceste politici și proceduri, pentru a permite instituțiilor de credit să adopte diferite măsuri de restructurare pentru diferite segmente de debitori și să adapteze măsurile la acești debitori.

142. Instituțiile de credit trebuie să aibă în vedere elaborarea de arbori decizionali și măsuri de restructurare standard pentru portofolii de debitori omogeni cu expuneri mai puțin complexe. Arborii decizionali pot ajuta la determinarea și implementarea de strategii de restructurare adecvate și sustenabile pentru portofolii specifice de debitori, în mod consecvent și pe baza unor criterii aprobate.

6.2.5 Compararea cu alte opțiuni de soluționare a NPE-urilor

143. Instituțiile de credit trebuie să folosească abordarea valorii actualizate nete pentru a determina cea mai potrivită și sustenabilă opțiune de soluționare pentru diferitele circumstanțe ale debitorilor, ținând seama de tratamentul echitabil al consumatorilor, și trebuie să compare valoarea actualizată netă a măsurii de restructurare avute în vedere cu valoarea actualizată netă a intrării în posesie și a altor opțiuni de lichidare disponibile. Parametrii utilizați la calcul, precum durata preconizată a lichidării, rata de actualizare, costul de capital și costul de lichidare, trebuie să se bazeze pe date empirice observate.

6.2.6 Țintele de restructurare și monitorizarea acestora

144. Contractele și documentația de restructurare trebuie să prevadă un calendar bine definit al țintelor debitorilor, care să detalieze toate țintele care trebuie atinse de debitor pentru a rambursa expunerea pe durata contractului. Aceste etape/ținte trebuie să fie credibile, suficient de conservatoare și trebuie să ia în considerare posibile deteriorări în situația financiară a debitorului. Performanța debitorului restructurat, inclusiv respectarea de către acesta a tuturor țintelor convenite, trebuie să fie monitorizată îndeaproape de unitatea de soluționare a NPE-urilor responsabilă pentru acordarea restructurării, cel puțin pe durata perioadei de probă.

7. Recunoașterea NPE-urilor

145. Instituțiile de credit trebuie să folosească, în cadrul managementului riscului, definiția NPE-urilor prevăzută în anexa V la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 680/2014 al Comisiei.

146. Această secțiune stabilește elementele principale ale cadrului de administrare a activității și operațiunilor în legătură cu recunoașterea NPE-urilor.

7.1 Criteriul restanței

147. Instituțiile de credit trebuie să recunoască expunerile ca restante în conformitate cu secțiunea 4 din Ghidul ABE privind aplicarea definiției stării de nerambursare²⁸ și Regulamentul delegat (UE) 2018/171 al Comisiei privind pragul de semnificație al obligațiilor din credite restante.²⁹

7.2 Indicii ale improbabilității de plată

148. Instituțiile de credit trebuie recunoască expunerile ca improbabil să fie plătite și să identifice indiciile improbabilității de plată în conformitate cu secțiunea 5 din Ghidul ABE privind aplicarea definiției stării de nerambursare.

149. Instituțiile de credit trebuie să monitorizeze capacitatea de rambursare a debitorilor. În cazul debitorilor corporativi, aceasta trebuie evaluată cel puțin o dată pe an și la principalele date de raportare la care sunt disponibile datele financiare. Instituțiile de credit trebuie să colecteze în timp util cele mai recente informații financiare de la debitorii corporativi. Nefurnizarea sau furnizarea cu o întârziere nerezonabilă a informațiilor poate fi considerată un semn negativ în ceea ce privește bonitatea debitorului. În cazul debitorilor non-corporativi, instituțiile de credit trebuie să monitorizeze efectuarea plăților și orice semn de dificultăți financiare ce ar putea afecta capacitatea de rambursare. Pentru debitorii incluși într-o listă a debitorilor aflați sub supraveghere sau cu un rating slab, trebuie implementate procese de revizuire mai frecvente, în funcție de pragul de semnificație, de portofoliu și de situația financiară a debitorului. Evaluarea periodică a capacității de rambursare a debitorului trebuie aplicată și creditelor de tip „bullet”, deoarece aceste credite prezintă un nivel mai mare de risc decât un credit cu amortizare obișnuită și deoarece plata regulată a dobânzilor datorate de debitori nu reprezintă un motiv suficient pentru a presupune că rambursarea finală a creditelor de tip „bullet” va avea loc.

²⁸ Ghidul ABE privind aplicarea definiției stării de nerambursare în temeiul articolului 178 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013 (EBA/GL/2016/07).

²⁹ Regulamentul delegat (UE) 2018/171 al Comisiei din 19 octombrie 2017 de completare a Regulamentului (UE) nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare pentru pragul de semnificație al obligațiilor din credite restante (JO L 32, 6.2.2018, p. 1).

7.3 Restructurarea și starea de performanță

7.3.1 Restructurare

150. În scopul implementării măsurilor de restructurare, instituțiile de credit trebuie să fie în măsură să identifice din timp semne ale unor eventuale dificultăți financiare viitoare. În acest sens, evaluarea situației financiare a debitorului nu trebuie să se limiteze la expuneri cu semne aparente de dificultăți financiare. O evaluare a dificultăților financiare trebuie realizată și cu privire la expunerile pentru care debitorul nu întâmpină, aparent, dificultăți financiare, dar pentru care condițiile de piață s-au modificat semnificativ într-un mod care poate afecta capacitatea de rambursare a debitorului (de exemplu, credite de tip „bullet” a căror rambursare va depinde de vânzarea unei proprietăți imobiliare sau credite în monedă străină).

151. Evaluarea dificultăților financiare ale debitorului trebuie să se bazeze numai pe situația acestuia, fără a ține seama de garanțiile reale sau garanțiile oferite de terți. La evaluarea dificultăților financiare ale debitorului, instituțiile de credit trebuie să țină seama, în conformitate cu anexa V la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 680/2014 al Comisiei, de cel puțin următoarele circumstanțe relative:

- a) debitorul/facilitatea înregistrează o restanță mai mare de 30 de zile în cele trei luni care precedă modificarea sau refinanțarea;
- b) o creștere a probabilității de nerambursare (PD) a clasei de rating intern a instituției de credit în cele trei luni care precedă modificarea sau refinanțarea;
- c) includerea pe o listă de debitori aflați sub observație în cele trei luni care precedă modificarea sau refinanțarea.

152. Expunerile nu trebuie identificate drept restructurate atunci când se acordă concesiile debitorilor care nu se confruntă cu dificultăți financiare. Instituțiile de credit trebuie să distingă, pe baza unei evaluări financiare detaliate, între renegocieri sau reînnoiri acordate debitorilor care nu se confruntă cu dificultăți financiare și măsuri de restructurare precum concesiile acordate debitorilor aflați în dificultate financiară, în conformitate cu anexa V la Regulamentul de punere în aplicare al Comisiei (UE) nr. 680/2014.

153. Acordarea de noi condiții, precum o nouă rată a dobânzii mai favorabilă decât cea care ar putea fi obținută de debitori cu un profil de risc similar poate fi considerată un indiciu al unei concesii atunci când instituția de credit constată că motivul pentru acordarea noii rate a dobânzii îl reprezintă dificultățile financiare cu care se confruntă debitorul. Acordarea de condiții noi mai favorabile decât cele practicate pe piață nu trebuie considerată o condiție necesară pentru identificarea unor concesiilor și, prin urmare, a unei restructurări. În conformitate cu anexa V la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 680/2014 al Comisiei, atunci când un debitor se confruntă cu dificultăți financiare, modificarea condițiilor în conformitate cu ce ar putea obține alți debitori cu profil de risc asemănător de la instituția de credit trebuie

considerată o concesiune, inclusiv atunci când debitorii sunt incluși în scheme publice de restructurare oferite de instituțiile de credit.

154. Debitorii pot solicita modificarea condițiilor contractuale aferente creditelor lor fără să se confrunte, sau să se aștepte să se confrunte cu dificultăți în ceea ce privește respectarea angajamentelor lor financiare. Instituțiile de credit trebuie să realizeze o evaluare a situației financiare a debitorului atunci când modificările respective ale clauzelor contractuale ar putea afecta efectuarea plăților.

7.3.2 Clasificarea FBE-urilor drept neperformante

155. Atunci când acordă măsuri de restructurare expunerilor performante, instituțiile de credit trebuie să evalueze dacă aceste măsuri impun reclasificarea expunerii drept neperformantă. Acordarea de măsuri de restructurare NPE-urilor nu anulează clasificarea acestora ca fiind neperformante: expunerile trebuie identificate în continuare ca fiind neperformante timp de cel puțin un an din perioada de însănătoșire după acordarea măsurilor de restructurare, în conformitate cu anexa V la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 680/2014 al Comisiei și cu secțiunea 7.3.3.

156. Atunci când evaluează dacă FBE-urile trebuie încadrate în categoria celor neperformante, instituțiile de credit trebuie să evalueze dacă expunerile:

- a) sunt susținute de planuri de plată necorespunzătoare (planuri de plată inițiale sau ulterioare, după caz) care se referă, printre altele, la nerespectarea repetată a planului de plată, la modificări ale planului de plată pentru a evita încălcări sau la faptul că planul de plată se bazează pe așteptări nesusținute de previziunile macroeconomice sau de ipoteze credibile privind capacitatea sau disponibilitatea de rambursare a debitorului;
- b) includ clauze contractuale care amână momentul rambursării obișnuite a ratelor aferente tranzacției, astfel încât este afectată evaluarea acestora pentru o clasificare corespunzătoare, spre exemplu situațiile în care se acordă perioade de grație mai mari de doi ani pentru rambursarea principalului;
- c) includ sume derecunoscute care depășesc pierderile cumulate din riscul de credit pentru NPE-uri cu un profil de risc asemănător.

7.3.3 Însănătoșirea/ieșirea din starea de neperformanță

157. Instituțiile de credit trebuie să reclasifice NPE-urile, inclusiv FBE-urile, drept performante, în conformitate cu anexa V la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 680/2014 al Comisiei. Instituțiile de credit trebuie să efectueze o analiză financiară a debitorului pentru a stabili absența oricăror motive de preocupare cu privire la capacitatea acestuia de a-și respecta obligațiile de plată care decurg din credit.

158. Politicile instituțiilor de credit pentru reclasificarea FBE-urilor neperformante trebuie să prevadă practici pentru disiparea motivelor de preocupare cu privire la capacitatea debitorului de a respecta condițiile post restructurare stabilite în anexa V la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 680/2014 al Comisiei. Aceste politici trebuie să prevadă criteriile raportate la plățile efectuate în perioada de însănătoșire de cel puțin un an și să definească capacitatea debitorului de a respecta condițiile post restructurare (în măsura în care este probabilă rambursarea integrală a datoriei) fără a se baza pe executarea garanției reale cel puțin prin efectuarea dovezii plății unei sume din principal care nu este nesemnificativă. Aceste politici trebuie să impună atât plata principalului cât și a dobânzii.
159. În plus, în cazul în care debitorul are alte expuneri față de instituția de credit care nu fac obiectul unei măsuri de restructurare, instituția de credit trebuie să aibă în vedere impactul și performanța acestor expuneri la evaluarea capacității debitorului de a respecta condițiile post restructurare. Considerarea arieratelor nu trebuie să afecteze nivelul de aplicabilitate al stării de neperformanță, în conformitate cu anexa V la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 680/2014 al Comisiei, și numai expunerile pentru care au fost aplicate măsuri de restructurare trebuie identificate ca FBE-uri.
160. Existența unor clauze contractuale care prelungesc perioada de rambursare, precum perioade de grație pentru plata principalului, trebuie să confirme clasificarea acestor FBE-uri ca neperformante până la îndeplinirea cerințelor prevăzute în anexa V la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 680/2014 al Comisiei. Încheierea perioadei de însănătoșire de un an nu duce automat la reclasificarea expunerii drept performantă, cu excepția cazului în care în această perioadă de 12 luni s-au efectuat plăți regulate și s-a finalizat o evaluare a improbabilității de plată și s-a ajuns la concluzia că nu există indicii ale improbabilității de plată.

7.3.4 Identificarea expunerilor drept FBE-uri performante

161. Odată ce FBE-urile au fost clasificate drept performante, fie deoarece au îndeplinit condițiile de reclasificare din categoria de neperformante, fie deoarece acordarea de măsuri de restructurare nu a dus la clasificarea expunerii drept neperformantă, acestea trebuie considerate în continuare drept restructurate până la îndeplinirea tuturor condițiilor prevăzute pentru încetarea clasificării expunerilor drept restructurate prevăzute la punctul 256 din anexa V la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 680/2014 al Comisiei.
162. Politicile instituțiilor de credit pentru identificarea FBE-urilor performante trebuie să prevadă practici pentru înlăturarea motivelor de îngrijorare cu privire la dificultățile financiare ale debitorului. Politicile instituțiilor de credit trebuie să impună debitorului să fi achitat, prin metode de plată obișnuite, o sumă egală cu toate sumele (principal și dobândă) care au fost restante anterior sau derecunoscute la momentul concesiiei, sau să facă în alt mod dovada capacității de a respecta condițiile post restructurare, conform criteriilor obiective alternative care includ o rambursare a principalului.

163. În conformitate cu punctul 260 din anexa V la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 680/2014 al Comisiei, noile măsuri de restructurare acordate FBE-urilor performante care au fost reclasificate, fiind scoase din categoria celor neperformante, presupun reclasificarea acestor tranzacții în categoria neperformante. Același principiu trebuie aplicat atunci când aceste expuneri sunt restante de mai mult de 30 de zile.

7.4 Aplicarea consecventă a definiției de neperformant

164. Instituțiile de credit trebuie să adopte mecanisme și proceduri adecvate în conformitate cu secțiunea 8 din Ghidul ABE privind aplicarea definiției stării de nerambursare, pentru implementarea unitară a definiției în toate filialele și sucursalele. Aceasta va asigura identificarea consecventă a NPE-urilor la nivel de entitate și de grup bancar.

165. Politicile instituțiilor de credit trebuie să asigure tratamentul consecvent al clienților individuali și al grupurilor de clienți aflați în legătură, astfel cum este definit în Regulamentul (UE) nr. 575/2013, în Ghidul ABE privind clienții aflați în legătură³⁰ și în Ghidul ABE privind aplicarea definiției stării de nerambursare. Politicile instituțiilor de credit trebuie să asigure, de asemenea, evaluarea consecventă a relațiilor juridice care stau la baza legăturii între entitățile juridice dintr-un grup de clienți aflați în legătură. În eventualitatea unei posibile contaminări, instituțiile de credit trebuie să aplice, ori de câte ori este posibil, o perspectivă de grup atunci când evaluează clasificarea expunerii unui debitor drept neperformantă, cu excepția cazului în care acesta este afectat de dispute izolate, care nu au legătură cu solvabilitatea contrapărții.

166. În conformitate cu Ghidul ABE privind aplicarea definiției stării de nerambursare, instituțiile de credit trebuie să țină un registru al tuturor criteriilor de clasificare.

8. Deprecierea și scoaterea în afara bilanțului a NPE-urilor

167. Instituțiile de credit trebuie să estimeze ajustările pentru pierderi din NPE-urile și FBE-urile care fac obiectul deprecierii, în conformitate cu Ghidul ABE privind practicile de administrare a riscurilor de credit și contabilizarea pierderilor de credit așteptate.

168. Această secțiune stabilește elementele-cheie ale cadrului de administrare a activității și ale operațiunilor cu privire la măsurarea deprecierii NPE-urilor și scoaterea acestora în afara bilanțului.

³⁰ Ghidul ABE privind clienții aflați în legătură conform articolului 4 alineatul (1) punctul (39) din Regulamentul (UE) nr. 575/2013 (EBA/GL/2017/15).

8.1 Scoaterea în afara bilanțului a NPE-urilor

169. În conformitate cu Ghidul ABE privind practicile de administrare a riscurilor de credit și contabilizarea pierderilor de credit așteptate,³¹ lipsa posibilității de recuperare trebuie recunoscută în perioada corespunzătoare prin ajustări pentru pierderi sau scoateri în afara bilanțului. Atunci când instituția de credit nu are așteptări rezonabile de a recupera fluxul de numerar contractual aferent expunerii, acest fapt trebuie să determine scoaterea parțială sau totală a expunerii în afara bilanțului (IFRS 9.B3.2.16.r).
170. Scoaterea în afara bilanțului se poate efectua înainte ca acțiunile judiciare inițiate împotriva debitorului pentru recuperarea datoriei să fie încheiate definitiv. Scoaterea în afara bilanțului nu trebuie interpretată ca o renunțare din partea instituției de credit la dreptul legal de a-și recupera datoria; decizia unei instituții de credit de a renunța la pretenția legală asupra datoriei este iertarea de plată a datoriei.
171. Scoaterile în afara bilanțului reprezintă un eveniment de derecunoaștere (IFRS 9.5.4.4). În cazul în care, în final, se recuperează fonduri sau alte active, aceste încasări trebuie recunoscute direct ca venituri în situația profitului sau pierderii.
172. Instituțiile de credit trebuie să țină evidențe detaliate privind toate scoaterile de NPE-uri în afara bilanțului efectuate la nivel de portofoliu.

8.2 Deprecierea și scoaterea în afara bilanțului a NPE-urilor

173. Instituțiile de credit trebuie să includă în politicile lor interne îndrumări privind oportunitatea depreciilor și scoaterilor în afara bilanțului, ținând seama de circumstanțe și factori externi precum procedurile judiciare în curs. În special pentru expunerile sau părțile de expuneri care nu sunt acoperite cu garanții reale, instituțiile de credit trebuie să aibă în vedere perioade maxime adecvate pentru acoperirea integrală, depreciere și scoaterea în afara bilanțului. Pentru părțile de expuneri acoperite cu garanții reale, stabilirea unui nivel minim de depreciere trebuie să țină seama de tipul de garanție reală. La calibrarea perioadelor de depreciere și scoatere în afara bilanțului menționate mai sus, trebuie aplicate dovezi empirice. La evaluarea recuperabilității NPE-urilor și la stabilirea abordărilor interne privind scoaterea NPE-urilor în afara bilanțului, instituțiile de credit trebuie să acorde o atenție deosebită cohortelor enumerate mai jos, deoarece acestea pot prezenta niveluri mai ridicate de nerecuperabilitate permanentă.
- d) Expunerile cu arierate prelungite: diferite praguri pot fi adecvate pentru diferite portofolii. Instituțiile de credit trebuie să evalueze recuperabilitatea NPE-urilor în cazul în care debitorul a înregistrat arierate pentru o perioadă lungă de timp. Atunci când, în urma acestei evaluări,

³¹ Ghidul privind practicile de administrare a riscurilor de credit ale instituțiilor de credit și contabilizarea pierderilor de credit așteptate (EBA/GL/2017/06).

se constată că nu există o așteptare rezonabilă de a recupera expunerea sau o parte din expunere, aceasta trebuie scoasă total sau parțial în afara bilanțului.

- e) Expunerile în cadrul unei proceduri de insolvență: atunci când nivelul de garantare a expunerii este scăzut, cheltuielile juridice absorb adesea o parte semnificativă din sumele obținute în cadrul procedurii de faliment, așadar recuperările estimate așteptate sunt foarte scăzute.
- f) O scoatere parțială în afara bilanțului poate fi justificată atunci când există dovezi că debitorul nu poate achita integral valoarea expunerii, ceea ce înseamnă că există o așteptare rezonabilă de a recupera o parte din expunere.

8.3 Procedurile de depreciere și scoatere în afara bilanțului

174. Instituțiile de credit trebuie să adopte, să documenteze și să adere la politici, proceduri și controale solide pentru evaluarea și măsurarea ajustărilor pentru pierderi din NPE-uri și a scoaterii acestora în afara bilanțului, în conformitate cu Ghidul ABE privind practicile de administrare a riscurilor de credit și contabilizarea pierderilor de credit așteptate. Instituțiile de credit trebuie să efectueze teste a posteriori privind estimările ajustărilor pentru pierderi raportate la pierderile efective.

175. Aceste metodologii trebuie să includă și politicile și procedurile privind scoaterile în afara bilanțului și recuperările definite în Ghidul ABE privind practicile de administrare a riscurilor de credit și contabilizarea pierderilor de credit așteptate. Politica privind scoaterile în afara bilanțului trebuie să includă indicatori folosiți pentru evaluarea așteptărilor de recuperare și informații detaliate privind acele expuneri care au fost scoase în afara bilanțului dar fac încă obiectul unor activități de executare silită.

176. În conformitate cu Ghidul ABE privind practicile de administrare a riscurilor de credit și contabilizarea pierderilor de credit așteptate, instituțiile de credit trebuie să dispună de procese, sisteme, instrumente și date comune.

177. Persoanele cu funcție de audit intern într-o instituție de credit trebuie să verifice metodologiile utilizate, în conformitate cu Ghidul ABE privind cadrul de administrare a activității.³²

³² Ghid privind cadrul de administrare a activității, în conformitate cu Directiva 2013/36/UE (EBA/GL/2017/11).

9. Evaluarea garanțiilor reale sub forma bunurilor mobile și imobile

178. Această secțiune stabilește elementele-cheie pentru evaluarea garanțiilor reale sub forma bunurilor mobile și imobile constituite pentru NPE-uri.

9.1 Cadrul de administrare a activității, proceduri și controale

9.1.1 Politică și procedurile generale

179. Instituțiile de credit trebuie să aibă o politică scrisă și proceduri care să guverneze evaluarea garanțiilor reale sub forma proprietăților. Politică și procedurile trebuie să fie pe deplin aliniate la cadrul privind apetitul pentru risc al instituției de credit.

180. Politică și procedurile trebuie să acopere evaluarea tuturor bunurilor mobile și imobile constituite drept garanție reală indiferent de eligibilitatea acestora în scopuri prudentiale, în conformitate cu articolele 208 și 210 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013.

181. Politică și procedurile trebuie să fie aprobate de organul de conducere și trebuie revizuite cel puțin o dată pe an.

9.1.2 Monitorizare și controale

182. Instituțiile de credit trebuie să monitorizeze și să revizuiască în mod regulat evaluările efectuate de evaluatori interni sau externi, în conformitate cu prevederile din această secțiune.

183. Instituțiile de credit trebuie să elaboreze și să implementeze o politică internă robustă de asigurare a calității și proceduri pentru evaluările realizate intern și extern, ținând seama de următoarele aspecte:

- a) Procesul de asigurare a calității trebuie realizat de o persoană cu funcție independentă de cea care a efectuat evaluarea inițială, de cea care se ocupă de procesarea creditelor, monitorizarea creditelor și procesul de subscriere.
- b) Independența procesului de selectare a evaluatorului extern trebuie testată în mod regulat, în cadrul procesului de asigurare a calității.
- c) Un eșantion corespunzător și asemănător de evaluări interne și externe trebuie comparat în mod regulat cu observațiile din piață.
- d) Atât evaluările interne cât și cele externe trebuie supuse regulat unor teste a posteriori.
- e) Procesul de asigurare a calității trebuie să se bazeze pe eșantioane de dimensiuni adecvate.

184. De asemenea, persoana cu funcție de audit intern trebuie să revizuiască regulat consecvența și calitatea politicii și procedurilor de evaluare, independența procesului de selectare a evaluatorului și adecvarea evaluărilor realizate atât de evaluatorii externi, cât și de evaluatorii interni.

9.1.3 Evaluarea individuală a proprietăților imobiliare și utilizarea indexării

185. Instituțiile de credit trebuie să monitorizeze frecvent valoarea proprietăților imobiliare constituite drept garanție, cel puțin cu frecvența prevăzută la articolul 208 alineatul (3) din Regulamentul (UE) nr. 575/2013.

186. Indexarea sau alte metode similare poate fi folosită pentru a monitoriza valoarea unei garanții reale și pentru a identifica garanțiile reale care necesită reevaluare. Această metodă trebuie să respecte politica instituției, iar folosirea ei trebuie să asigure o evaluare precisă a bunului constituit drept garanție reală care urmează a fi evaluat.

187. Indicii folosiți pentru realizarea acestei indexări pot fi interni sau externi, câtă vreme aceștia:

- a) sunt revizuiți regulat, rezultatele acestor revizui sunt documentate și disponibile în permanență, iar ciclul de revizuire și cadrul de administrare a activității sunt definite în mod clar într-un document de politică aprobat de organul de conducere;
- b) sunt suficient de granulari, iar metodologia este adecvată și corespunzătoare tipului de garanție reală în discuție;
- c) se bazează pe o serie de timp suficient de extinsă de dovezi empirice observate ale unor tranzacții imobiliare efective.

188. Evaluările și reevaluările proprietăților imobiliare constituite drept garanție trebuie realizate individual și la nivelul fiecărei proprietăți în parte. Evaluările și reevaluările proprietăților imobiliare constituite drept garanție nu trebuie realizate folosind un model statistic ca unic mijloc de efectuare a revizuirii evaluării proprietății.

189. Autoritățile competente trebuie să definească un prag comun pentru evaluările și reevaluările individuale ale garanțiilor reale folosite pentru NPE-uri de un evaluator independent. Acest prag trebuie să fie aplicabil tuturor instituțiilor de credit din jurisdicția autorității respective și trebuie să fie disponibil public.

9.1.4 Evaluatori

190. Toate evaluările proprietăților imobiliare, inclusiv evaluările actualizate, trebuie realizate de un evaluator independent și calificat, intern sau extern, care deține calificarea, abilitățile și experiența necesare pentru a efectua o evaluare, în conformitate cu dispozițiile articolului 208 alineatul (3) litera (b) și articolului 229 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013.

191. Pentru efectuarea evaluărilor externe, instituțiile de credit trebuie să constituie un grup de evaluatori independenți și calificați, pe baza criteriilor prevăzute mai jos. Performanța evaluatorilor trebuie analizată în mod continuu și trebuie adoptată o decizie cu privire la menținerea sau nu în grup a fiecărui evaluator în parte.

192. Instituțiile de credit trebuie să se asigure că evaluatorii externi din grup au o asigurare de răspundere civilă profesională valabilă și corespunzătoare.

193. Instituțiile de credit trebuie să se asigure că fiecare evaluator calificat din grup:

- a) are competența profesională necesară și are cel puțin nivelul minim de educație care corespunde cerințelor naționale pentru efectuarea respectivelor evaluări;
- b) are aptitudinile și experiența corespunzătoare pentru a îndeplini sarcina;
- c) cunoaște și poate dovedi capacitatea de a respecta legile, regulamentele și standardele de evaluare a proprietăților aplicabile evaluatorului și sarcinii;
- d) deține cunoștințele necesare cu privire la obiectul evaluării, piața relevantă a proprietăților și scopul evaluării.

194. Un grup de evaluatori trebuie să cuprindă persoane cu experiență în diferite domenii ale sectorului imobiliar corespunzătoare activității de creditare a instituției de credit și locului creditării.

195. Pentru a reduce într-o măsură suficientă conflictele de interese, instituțiile de credit trebuie să se asigure că toți evaluatorii interni și externi care urmează să realizeze, efectiv, evaluări asupra unei anumite proprietăți și rudele de gradul întâi ale acestora îndeplinesc următoarele cerințe:

- a) nu sunt implicați în procesarea creditului, în procesul decizional referitor la credit și în procesul de subscriere a creditului;
- b) nu sunt ghidați sau influențați de bonitatea debitorului;
- c) nu se află într-un conflict de interese efectiv sau potențial, actual sau viitor în legătură cu rezultatul evaluării;
- d) nu au vreun interes în legătură cu proprietatea;
- e) nu au legătură cu cumpărătorul sau vânzătorul proprietății;
- f) prezintă un raport de evaluare imparțial, clar, transparent și obiectiv;
- g) onorariul pe care îl primesc nu este legat de rezultatul evaluării.

196. Instituțiile de credit trebuie să asigure rotația corespunzătoare a evaluatorilor, respectiv două evaluări individuale succesive asupra aceleiași proprietăți imobiliare efectuate de același evaluator trebuie să ducă la rotația evaluatorului și la numirea unui alt evaluator intern sau extern.

9.2 Frecvența evaluărilor

197. În scopuri prudențiale, instituțiile de credit trebuie să actualizeze evaluările tuturor expunerilor garantate, în conformitate cu articolul 208 alineatul (3) și articolul 210 litera (c) din Regulamentul (UE) nr. 575/2013.

198. Grupul de garanții reale care fac obiectul evaluărilor și reevaluărilor individuale în mod regulat trebuie actualizat periodic atunci când expunerea este clasificată ca neperformantă și cel puțin o dată pe an atunci când această clasificare rămâne în vigoare. Instituțiile de credit trebuie să se asigure că, pentru garanțiile reale care fac obiectul unor indexări sau altor metode similare, indexarea este actualizată cel puțin o dată pe an.

199. Pentru proprietățile pentru care s-a realizat o evaluare individuală actualizată în ultimele 12 luni (în conformitate cu principiile și cerințele aplicabile prevăzute în această secțiune), valoarea proprietății poate fi indexată până la perioada de revizuire pentru depreciere.

200. Instituțiile de credit trebuie să realizeze monitorizări mai frecvente în cazul în care piața este supusă unor modificări negative semnificative și/sau în cazul în care există semne de scăderi semnificative în valoarea garanției reale individuale.

201. Prin urmare, în politicile și procedurile lor de evaluare a garanțiilor reale, instituțiile de credit trebuie să definească criteriile pentru a determina dacă a avut loc o scădere semnificativă a valorii garanției reale. Dacă este posibil, acestea vor include praguri cantitative pentru fiecare tip de garanție reală, pe baza datelor empirice observate și a experiențelor calitative relevante ale instituției de credit, ținând cont de factori relevanți precum tendințele prețului pieței sau opinia evaluatorilor independenți.

202. Instituțiile de credit trebuie să dispună de procese și sisteme corespunzătoare pentru identificarea evaluărilor învechite și care să declanșeze întocmirea de rapoarte de evaluare.

9.3 Metodologia de evaluare

9.3.1 Considerente generale

203. Instituțiile de credit trebuie să definească abordări privind evaluarea garanțiilor reale pentru fiecare tip de produs de garantare; acestea trebuie să fie adecvate și corespunzătoare pentru tipul de garanție reală respectiv.

204. Toate garanțiile imobiliare trebuie evaluate pe baza valorii de piață sau a valorii ipotecare, în conformitate cu dispozițiile articolului 229 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013. Bunurile mobile trebuie evaluate la valoarea de piață.
205. Pentru bunurile mobile, instituțiile de credit trebuie să evalueze periodic lichiditatea acestora, în conformitate cu articolul 199 alineatul (6) din Regulamentul (UE) nr. 575/2013. În cazul în care prețurile pieței sunt deosebit de volatile, instituția trebuie să demonstreze că evaluarea garanției reale este suficient de conservatoare.
206. Pentru bunurile mobile, instituțiile de credit trebuie să realizeze, în conformitate cu articolul 210 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013, o analiză juridică suficientă care să confirme posibilitatea de executare a garanției reale, inclusiv o evaluare a dreptului legal de a executa și lichida garanția reală în caz de nerambursare, într-un termen rezonabil.
207. Evaluările generale bazate numai pe costul actualizat de înlocuire nu trebuie folosite. Pentru proprietățile care generează venituri, se poate folosi o abordare de comparare cu alte proprietăți de pe piață sau o abordare de flux de numerar actualizat.
208. Proprietățile constituite drept garanție reală trebuie evaluate în conformitate cu standardele internaționale, europene și naționale aplicabile.³³

9.3.2 Fluxul de numerar viitor așteptat

209. Instituțiile de credit trebuie să estimeze fluxul de numerar actualizat în mod prudentțial și în conformitate cu standardele contabile aplicabile.
210. Calculul fluxului de numerar actualizat trebuie să țină seama de situațiile în care:
- a) fluxul de numerar operațional al debitorului continuă și poate fi folosit pentru achitarea datoriei financiare, iar garanția reală poate fi executată în măsura în care acest lucru nu influențează fluxul de numerar operațional; și
 - b) fluxul de numerar operațional al debitorului încetează și garanția reală este executată.
211. Atunci când estimarea se bazează pe ipoteza că fluxul de numerar operațional al debitorului va continua, inclusiv fluxul de numerar generat de garanția reală, sunt necesare informații actualizate și fiabile cu privire la fluxul de numerar.
212. Atunci când estimarea se bazează pe ipoteza că fluxul de numerar operațional al debitorului va înceta, sumele ce vor fi obținute din executarea garanției reale trebuie ajustate pentru a ține seama de costurile de lichidare aferente și de reducerea față de prețul pieței.

³³ Acestea includ Standardele Europene de Evaluarea EVS-2016 (Cartea Albastră) și standardele Institutului Regal de Evaluatori Acreditați (RICS).

213. În afară de costurile de lichidare menționate mai sus, trebuie aplicată o reducere față de prețul pieței, dacă este cazul, la valoarea actualizată descrisă mai jos.
214. Prețul proprietății la momentul lichidării trebuie să ia în calcul condițiile de piață actuale și preconizate.
215. De asemenea, trebuie incluse considerente legate de timpul rămas de scurs până la vânzare în legătură cu cesiunea proprietăților ipotecate, pe baza practicilor în materie de executare a datoriilor și a experienței rezultate din procedurile judiciare la nivel național și pe baza dovezilor empirice, și trebuie testate a posteriori în mod corespunzător. Aceste considerente trebuie să includă costurile operaționale sau cheltuielile de capital ce urmează a fi suportate până la momentul vânzării.
216. Executarea garanțiilor reale poate include atât strategii de lichidare amiabilă cât și non-amiabilă (silită).
217. Reducerea acordată pentru costurile de lichidare trebuie să reflecte modul de execuție a garanției reale, respectiv amiabil sau non-amiabil.
218. Reducerea prețului pieței trebuie să reflecte lichiditatea pieței și strategia de lichidare. Aceasta nu trebuie să reflecte condițiile de vânzare în regim de urgență decât dacă strategia de lichidare anticipată implică, efectiv, o vânzare în regim de urgență.
219. Instituțiile de credit trebuie să aplice reduceri adecvate ale prețului de piață în scopul aplicării IFRS 9, pentru calculul capitalului obligatoriu și în scopul controlului riscurilor. Reducerea prețului de piață poate fi aproape de zero numai pentru tipuri de garanții reale foarte lichide și care nu sunt în dificultate, neafectate de riscuri de corelație semnificative.
220. Toate instituțiile de credit trebuie să-și realizeze propriile ipoteze privind reducerea costurilor de lichidare și a prețului de piață, pe baza dovezilor empirice observate. În cazul în care nu sunt disponibile suficiente dovezi empirice, ipotezele privind reducerile trebuie să se bazeze cel puțin pe lichiditate, scurgerea timpului și calitatea/vechimea evaluării. În cazul în care o instituție de credit se confruntă cu o piață imobiliară înghețată, cu un număr mic de proprietăți vândute sau un istoric al vânzărilor considerat insuficient, se va aplica o reducere mai conservatoare a prețului de piață.

9.4 Alte considerente privind estimarea fluxului de numerar generat de lichidarea garanției reale

221. La estimarea fluxului de numerar generat de lichidarea garanțiilor reale, instituțiile de credit trebuie să folosească ipoteze adecvate și credibile. De asemenea, instituțiile de credit trebuie să acorde o atenție deosebită cerințelor privind evaluarea fluxului de numerar în conformitate cu IFRS 13 privind evaluarea la valoarea justă. Instituțiile financiare trebuie să respecte, în special, următoarele cerințe:

- a) Trebuie să stabilească momentul estimat al vânzării ținând seama de condițiile de piață actuale și anticipate, precum și cadrul legal național aplicabil referitor la vânzarea de bunuri ipotecate.
- b) Trebuie să se asigure că prețurile proprietăților folosite pentru stabilirea valorii de piață estimate a proprietăților constituite drept garanții reale la momentul lichidării nu se bazează pe proiecții/ipoteze macroeconomice mai optimiste decât proiecțiile realizate de autoritățile și organizațiile relevante, precum Fondul Monetar Internațional (FMI) și Sistemul European al Băncilor Centrale (SEBC)/Comitetul European pentru Risc Sistemic (CERS) și, prin urmare, nu presupun o îmbunătățire a condițiilor de piață actuale.
- c) Trebuie să se asigure că nu se estimează creșterea peste nivelul actual al venitului provenit din proprietățile constituite drept garanții reale, decât dacă există un acord contractual în vigoare care prevede o astfel de majorare. Mai mult decât atât, la calcularea fluxului de numerar, venitul actual generat de proprietăți trebuie ajustat astfel încât să reflecte condițiile economice estimate. Instituțiile de credit trebuie să analizeze oportunitatea de a proiecta un venit fix într-o perioadă de recesiune în care oferta de proprietăți vacante este în creștere și/sau cererea de transport este în scădere, exercitând o presiune descendentă asupra veniturilor.
- d) Strategia de păstrare a proprietăților constituite drept garanții reale nu este acceptabilă. Strategia de păstrare este definită ca reprezentând păstrarea activelor la o valoare mai mare decât valoarea de piață, preconizând vânzarea activului după redresarea pieței.

222. Atunci când se folosește valoarea garanției reale la evaluarea sumei din expunere ce poate fi recuperată, trebuie documentate cel puțin următoarele aspecte:

- a) modul în care s-a calculat valoarea, inclusiv folosirea de estimări, ipoteze și calcule de evaluare;
- b) motivele care stau la baza ajustărilor prin care s-au obținut valorile evaluate, dacă este cazul;
- c) calculul costurilor de vânzare, dacă este cazul;
- d) calendarul estimat pentru redresare;
- e) experiența și independența evaluatorului.

223. Atunci când se folosește prețul de piață observabil pentru evaluarea sumei din expunere ce poate fi recuperată, trebuie documentate de asemenea valoarea, sursa și data prețului de piață observabil.

224. Instituțiile de credit trebuie să fie în măsură să justifice ipotezele folosite la evaluarea sumei ce poate fi recuperată, furnizând autorității competente, la cerere, detalii privind valoarea de piață a proprietății, reducerea prețului de piață, cheltuielile judiciare și de vânzare aplicate și

termenul folosit pentru stabilirea duratei până la lichidare. Instituțiile de credit trebuie să fie în măsură să justifice integral ipotezele folosite, atât din punct de vedere calitativ cât și cantitativ, și să explice factorii determinanți ai așteptărilor lor, ținând seama de experiențele anterioare și actuale.

9.5 Teste a posteriori

225. Instituțiile de credit trebuie să demonstreze, prin teste a posteriori solide, că ipotezele folosite la evaluarea sumei ce poate fi recuperată au fost rezonabile și fundamentate pe experiența observată. În acest context, instituțiile de credit trebuie să efectueze în mod regulat teste a posteriori asupra istoricului evaluărilor lor (ultima evaluare înainte ca expunerea să fie clasificată drept neperformantă) raportate la istoricul de vânzare (prețul net de vânzare al garanției reale). În funcție de dimensiunea și modelul de afaceri al instituției de credit, aceasta trebuie să facă distincția, în cadrul testelor a posteriori, între tipurile de garanții reale, modelul/abordarea de evaluare, tipurile de vânzare (voluntară/silită) și regiuni. Rezultatele testelor a posteriori trebuie folosite pentru a determina ajustările aplicate evaluărilor garanțiilor reale care stau la baza expunerilor păstrate în bilanț.

226. Alternativ, instituțiile de credit care folosesc o abordare avansată pe bază de modele interne de rating (A-IRB) pot folosi indicatorul privind pierderea în caz de nerambursare garantată (LGD) pentru a calcula ajustările.

9.6 Cerințe privind baza de date IT cu privire la garanțiile reale

227. Instituțiile de credit trebuie să dispună de baze de date ale tranzacțiilor care să permită evaluarea, monitorizarea și controlul corespunzător al riscului de credit, care să răspundă solicitărilor din partea conducerii și a autorităților de supraveghere și să permită furnizarea de informații prin rapoarte periodice sau alte documente cuprinzătoare disponibile în timp util. În special, bazele de date trebuie să îndeplinească următoarele cerințe:

- a) extindere și amploare suficiente pentru a acoperi toți factorii de risc semnificativi;
- b) exactitatea, integritatea, fiabilitatea și promptitudinea datelor;
- c) consecvență – trebuie să se bazeze pe surse comune de informații și pe definiții uniforme ale conceptelor utilizate pentru controlul riscului de credit;
- d) trasabilitate, astfel încât să poată fi identificată sursa informațiilor.

228. Aceste baze de date trebuie să includă toate informațiile relevante cu privire la proprietăți și la alte garanții reale aferente tranzacțiilor instituțiilor de credit și cu privire la legăturile între garanțiile reale și tranzacțiile respective.

9.7 Evaluarea activelor executate silit

229. Instituțiile de credit trebuie să aibă în vedere în mod special clasificarea activelor executate silit drept active imobilizate deținute în vederea vânzării în conformitate cu IFRS 5. Acest tratament contabil presupune disponibilitatea activelor pentru vânzare imediată în starea în care se află (IFRS 5.7), aprobarea de către organul de conducere a unui plan individual pentru vânzarea activului într-un termen scurt (de obicei, un an) și respectarea unei politici de vânzare activă (IFRS 5.8); astfel, se favorizează recuperările.

230. Activele executate silit primite trebuie evaluate la cea mai mică dintre următoarele valori:

- a) valoarea aferentă activelor financiare, considerând activul executat silit sau primit ca plată a datoriei drept garanție reală;
- b) valoarea justă a activului recuperat, din care se scade costul vânzării.

231. Atunci când valoarea justă nu este obținută în raport cu o piață activă, ci pe baza unei tehnici de evaluare (de nivel 2 sau 3), sunt necesare unele ajustări, în special ca urmare a doi factori:

- a) Starea sau amplasarea activelor. Riscul și incertitudinea cu privire la activ trebuie incluse în estimarea valorii juste.
- b) Volumul sau nivelul de activitate al piețelor în legătură cu aceste active. Calculul trebuie să includă experiența anterioară a instituției de credit cu privire la obiectul valorificării și cu privire la diferențele între sumele la care s-a ajuns folosindu-se tehnica de evaluare și sumele finale obținute din valorificări. Ipotezele emise pentru a măsura această ajustare pot fi documentate și trebuie să poată fi puse la dispoziția autorității de supraveghere, la cererea acesteia. Pot fi avute în vedere reduceri pentru lichiditate.

232. Atunci când activele executate silit ale instituțiilor de credit sunt încă în construcție și se decide finalizarea construcției înainte de vânzarea activului, acestea trebuie să demonstreze oportunitatea unei astfel de strategii, iar costurile nu trebuie să depășească valoarea justă din care se scad costurile aferente finalizării și vânzării activului, luând în calcul o reducere pentru lipsa de lichiditate.

233. Atunci când un activ executat silit a depășit perioada medie de păstrare pentru active asemănătoare pentru care există politici de vânzare activă, instituțiile de credit trebuie să revizuiască reducerea pentru lipsa de lichiditate aplicată în procesul de evaluare descris mai sus, crescând-o în mod corespunzător. În aceste situații, instituția de credit nu trebuie să recunoască reintroduceri în bilanț/reluări ale depreciilor cumulate aferente activului, deoarece prezența prelungită a acestora în bilanț reprezintă o dovadă a faptului că instituția de credit nu poate vinde activul la o valoare mai mare.

234. Frecvența evaluărilor activelor executate silit și procedurile aplicabile trebuie să respecte tratamentul proprietăților imobiliare prevăzut în secțiunile 9.1.2 și 9.2.

10. Supravegherea administrării NPE-urilor și a FBE-urilor

235. În baza angajamentului lor continuu cu instituțiile de credit în temeiul SREP, autoritățile competente trebuie să monitorizeze aplicarea acestor orientări de către instituțiile de credit, în special elaborarea și implementarea de strategii pentru NPE-uri și cadre operaționale și de administrare a activității aferente, astfel cum sunt descrise în secțiunile 4 și 5. Evaluările autorităților competente trebuie să prevadă, printre altele, dacă strategia pentru NPE-uri a instituției de credit:

- a) este integrată în strategia generală a instituției de credit, cu respectarea cadrului de administrare a activității corespunzătoare pentru NPE-uri, inclusiv a cadrului de management al riscului și de control;
- b) se bazează pe autoevaluări credibile privind capacitățile interne ale instituției de credit;
- c) ia în considerare în mod corespunzător mediul de lucru al instituției de credit, condițiile externe și situația capitalului;
- d) acoperă nu numai un interval pe termen scurt, ci și pe termen mediu și/sau lung;
- e) include ținte cantitative privind NPE-urile și activele executate silit, după caz, cu termene precise, realiste însă ambițioase, în baza unui plan operațional.

236. În cazul în care autoritatea competentă constată că, din strategia pentru NPE-uri a unei instituții de credit, lipsesc în mod evident unul sau mai multe dintre elementele enumerate la literele (a) - (e) de la punctul 235, acest lucru trebuie considerat o deficiență gravă a strategiei pentru NPE-uri. În acest caz, autoritățile competente trebuie să solicite revizuirea imediată a strategiei pentru NPE-uri.

237. Dacă se constată, conform rezultatului evaluării autorității competente, că strategia pentru NPE-uri respectă, în general, cerințele prevăzute la punctul 236 literele (a) - (e), însă au fost identificate anumite deficiențe, autoritatea competentă trebuie să se asigure că instituțiile de credit prezintă un plan de acțiune privind modul în care vor corecta deficiențele și stabilesc un cadru de administrare eficace și cu termene corespunzătoare pentru NPE-uri.

238. Autoritățile competente trebuie să realizeze supravegherea în mod proporțional, ținând seama de specificul instituțiilor (de exemplu, în ceea ce privește dimensiunea, natura și complexitatea acestora). În cadrul evaluărilor SREP asupra strategiilor pentru NPE-uri și a mecanismelor operaționale și de administrare a activității aferente efectuate, autoritățile competente trebuie să țină seama și de modelele de afaceri ale instituțiilor, în special atunci când unicul obiect de activitate al instituției este cumpărarea și vânzarea de NPE-uri.

239. Proportionalitatea, în sensul evaluării în scop de supraveghere a strategiei pentru NPE-uri a unei instituții de credit de dimensiuni mai mici și mai puțin complexe (de exemplu, o instituție din categoria SREP 3 sau 4³⁴), se poate asigura prin armonizarea evaluării cu modelul de angajament SREP, care asigură o abordare bazată pe risc a supravegherii și ține seama de importanța sistemică a instituțiilor internaționale și naționale.

240. Autoritățile competente trebuie să conteste:

- c) Planul operațional și aranjamentele organizaționale ale instituției de credit, dacă este întrunit cel puțin unul dintre următoarele criterii:
 - i. Cadrul pentru identificarea, măsurarea, administrarea, monitorizarea și reducerea NPE-urilor și a FBE-urilor, inclusiv pentru identificarea din timp a NPE-urilor și a activităților de soluționare adecvate, este considerat neadecvat de autoritățile competente, având în vedere dimensiunea și complexitatea problemei NPE-urilor la nivelul instituției de credit.
 - ii. Nu alocă sau nu prevede alocarea în viitor de resurse umane și tehnice necesare și nu asigură acoperirea corespunzătoare de către funcțiile de control intern.
 - iii. Nu descrie în mod corespunzător operaționalizarea procesului de monitorizare pentru NPE-uri.
- d) Strategia pentru NPE-uri a instituțiilor de credit, în cazul în care combinația de opțiuni strategice pentru diferite portofolii și segmente, inclusiv active executate silit, dacă este cazul, nu conduce, în opinia autorității, la cea mai eficientă și eficientă strategie pentru reducerea NPE-urilor.
- e) Planul instituției de credit privind capitalul, dacă nu se prevede în mod corespunzător reducerea planificată a NPE-urilor din bilanț, în conformitate cu strategia pentru NPE-uri, și nu sunt incluse acțiuni adecvate care să asigure disponibilitatea unor cantități suficiente de capital și rezerve de capital, și nu se prevăd deprecieri și scoateri în afara bilanțului corespunzătoare și programate în timp util.
- f) Sistemul de evaluare a performanței, dacă stimulentele pentru organul de conducere, managerii și personalul relevant nu conțin elemente cantitative specifice asociate țintelor de reducere a NPE-urilor din strategia pentru NPE-uri a instituției de credit.

241. Având în vedere importanța de a identifica din timp și de a preveni deteriorarea calității creditelor, autoritățile competente trebuie să evalueze dacă mecanismele de avertizare timpurie sunt implementate în procedurile interne ale instituțiilor de credit.

242. Autoritățile competente trebuie să evalueze dacă instituțiile de credit:

³⁴ Descrie în secțiunea 2.1.1.1, „Clasificarea instituțiilor”, din Ghidul ABE privind SREP (EBA/GL/2014/13).

- a) dispun de o politică de restructurare și procese aferente necesare pentru evaluarea viabilității măsurilor de restructurare și pentru monitorizarea eficienței și eficacității măsurilor de restructurare;
- b) recunosc și clasifică NPE-urile și FBE-urile, inclusiv criteriile de intrare și de ieșire, în mod consecvent, la nivel de grup și în conformitate cu definițiile prevăzute în anexa V la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 680/2014 al Comisiei;
- c) dispun de politici și de metodologii de asigurare a determinării deprecierilor și scoaterilor în afara bilanțului pentru recunoașterea la timp a deprecierilor și scoaterilor în afara bilanțului.

243. Autoritățile competente trebuie să se asigure că instituțiile de credit dispun de politici și proceduri scrise corespunzătoare cu privire la evaluarea proprietăților, astfel cum sunt descrise la secțiunea 9. În special, autoritățile competente trebuie să verifice dacă aceste politici acoperă toate tipurile de bunuri mobile și imobile folosite pentru garantarea expunerilor de credit, criteriile pentru aplicarea evaluării individuale versus aplicarea evaluării indexate și cerințele referitoare la evaluatorii eligibili.

244. În cazul în care instituțiile de credit raportează abateri semnificative de la planul operațional în conformitate cu secțiunea 4.4, autoritățile competente trebuie să evalueze dacă acțiunile de remediere propuse sunt suficiente pentru a elimina abaterea de la plan. Autoritățile competente trebuie să impună instituțiilor de credit să întreprindă acțiuni suplimentare în cazul în care există dubii cu privire la eficiența acțiunilor propuse.

245. Cerințele prevăzute mai sus cu privire la evaluarea în scopuri de supraveghere a administrării NPE-urilor și a FBE-urilor completează și detaliază evaluarea NPE-urilor și a FBE-urilor care face parte din managementul riscului de credit prezentat în Ghidul ABE privind procedurile și metodologiile comune pentru SREP. Constatările acestei evaluări în scopuri de supraveghere vor fi incluse în evaluarea riscului de credit în conformitate cu titlul 6.2 al Ghidului ABE privind procedurile și metodologiile comune pentru SREP și oferă informații care vor sta la baza punctajelor de risc de credit.

Anexa 1 – Exemple de criterii de selecție pentru gruparea NPE-urilor din segmentul retail

1. Persoane fizice sau juridice:
 - a) debitor din segmentul retail
 - b) întreprindere individuală
 - c) întreprindere mică sau grup de profesioniști
 - d) IMM (se suprapune cu corporațiile).
2. Grup de arierate/zile de restanță (zdr) (cu cât nivelul arieratelor este mai mare, cu atât gama de soluții posibile este mai restrânsă):
 - a) arierate cu perioadă de restanță scurtă (> 1 zdr și ≤ 90 zdr)
 - b) arierate cu perioadă de restanță lungă (> 90 zdr și < 180 zdr)
 - c) unitate de recuperare datorii [> 180 zdr, inclusiv cauze juridice (debitori în legătură cu care s-au inițiat sau sunt în desfășurare acțiuni în justiție)].
3. Cazuri re-restructurate (credite restructurate care înregistrează arierate, care arată probleme persistente legate de rambursare și/sau eșecul soluției de restructurare oferite):
 - g) numărul restructurărilor anterioare.
4. Soldul expunerii:
 - h) valoare mare
 - i) valoare mică
 - j) expuneri multiple
5. Nivelul de risc (bazat pe evaluarea instituției de credit/punctajul comportamentului/date interne privind comportamentul/istoricul tranzacțiilor/ratingul de credit). Clienții cu istoric de plată mai bun prezintă o probabilitate mai mare de a răspunde pozitiv la ofertele de restructurare:
 - k) foarte mare

l) mare

m) mediu

n) mic

6. Pe baza comportamentului debitorului:

o) rambursări periodice

p) cooperant vs. necooperant

7. Scopul facilității de credit (în funcție de produs):

a) credit pentru reședință privată principală

b) credit pentru locuință secundară/casă de vacanță

c) credit pentru investiții imobiliare/credit pentru achiziții în scopul închirierii

d) credit de nevoi personale

e) descoperit de cont

f) active în leasing

g) card de credit

h) credit pentru întreprindere individuală, microîntreprindere sau IMM:

i. pentru pornirea afacerii (sediu; infrastructură sau utilaje; renovări)

ii. capital circulant

8. Valuta creditului

9. Dobânda creditului (considerarea reducerii ratei dobânzii pentru credite împovărate de rate mari ale dobânzii, dacă este posibil)

10. Perspectivele debitorului (vârsta debitorului, starea de sănătate, tipul și istoricul locului de muncă, posibilitate de angajare, competențe profesionale, domeniul de activitate).

11. Țara de reședință/înființare:

q) rezidenți

r) nerezidenți

12. Amplasarea garanției reale aferente:

- s) rural vs. urban
- t) amplasare excelentă, centrul orașului, periferie etc.

13. Tipul garanției reale aferente:

- u) terenuri:
 - i. teren constructibil
 - ii. teren agricol
- v) construcții:
 - i. casă
 - ii. magazin
 - iii. fabrică

14. Pe baza raportului între valoarea creditului acordat și cea a garanției aferente creditului (LTV):

- a) pentru credite cu LTV scăzut, vânzarea garanției reale aferente poate fi opțiunea preferabilă, spre deosebire de creditele cu LTV ridicat.

15. Cazuri de impreviziune (de exemplu, probleme de sănătate, separare, divorț)

16. Evaluarea bonității debitorului:

- w) își poate permite rambursarea creditului vs. nu și-o poate permite;
- x) venituri minus cheltuieli vs. cheltuieli rezonabile de trai vs. rata creditului.

Anexa 2 – Criterii de referință pentru indicatorii de monitorizare a NPE-urilor

Criterii de referință pentru indicatorii de monitorizare a NPE-urilor

Indicatori pentru NPE-uri

Nivelul și fluxul de NPE-uri	Stoc de NPE-uri /volum total de expuneri Stoc de NPE-uri + active executate silit + restructurări performante/volum total de expuneri + active executate silit Flux trimestrial de NPE-uri (+/-)/stoc total de NPE-uri Flux trimestrial de la expuneri performante la NPE-uri Flux trimestrial de la FBE-uri performante la NPE-uri Flux trimestrial de la NPE-uri la expuneri performante Flux trimestrial de la NPE-uri la FBE-uri performante Flux trimestrial de la FBE-uri performante la expuneri performante Flux trimestrial de la expuneri performante la FBE-uri performante
-------------------------------------	--

Deprecieri	Creștere trimestrială a stocului de ajustări pentru pierderi Nivel trimestrial al reluării deprecierilor Modificări trimestriale ale stocului de ajustări pentru pierderi (+/-)/stoc total de NPE-uri Provizioane totale cumulate/stoc total de NPE-uri Pe cohorte (de exemplu, număr de ani de la clasificare drept NPE-uri, garantate/negarantate)
-------------------	--

Bugetul de pierderi	Pierderi totale ca urmare a activității de restructurare Pierderi totale vs. buget
----------------------------	---

Activitățile de colectare

Activitățile personalului	Număr de angajamente ale debitorilor pe trimestru raportat la plan
----------------------------------	--

Criteria de referință pentru indicatorii de monitorizare a NPE-urilor

Recuperare fonduri	Număr de angajamente ale debitorilor care duc la încheierea unui acord de restructurare
	Număr de angajamente ale debitorilor care duc la recuperare de fonduri
	Recuperări trimestriale de fonduri din NPE-uri /stoc total de NPE-uri
	Recuperări trimestriale de fonduri din dobânzi la NPE-uri /stoc total de NPE-uri
	Recuperări trimestriale de fonduri din capital și comisioane la NPE-uri /stoc total de NPE-uri
	Recuperări trimestriale de fonduri din lichidări aferente proprietăților, și ca procent din stocul total de NPE-uri
	Recuperări trimestriale de fonduri din lichidări, altele decât cele aferente proprietăților, și ca procent din stocul total de NPE-uri
Activități de restructurare	Recuperări trimestriale de fonduri din vânzări de NPE-uri, și ca procent din stocul total de NPE-uri
	Recuperări trimestriale de fonduri din NPE-uri, și ca procent din stocul total de NPE-uri
	Iertare de plată a datoriei
	Iertare de plată a datoriei trimestriale
	Iertare de plată a datoriei trimestriale/provizioane specifice aferente
	Iertare de plată a datoriei trimestriale/stoc total de NPE-uri
	Scoateri în afara bilanțului trimestriale (integrale și parțiale)
Scoateri în afara bilanțului	Scoateri în afara bilanțului trimestriale (integrale și parțiale)/stocul de ajustări pentru pierderi evaluate la nivel individual
	Scoateri în afara bilanțului trimestriale (integrale și parțiale)/ stoc total de NPE-uri
Activități de restructurare	Valoarea NPE-urilor în curs de restructurare
	Valoarea soluțiilor de restructurare convenite recent pe caracteristici (de exemplu, suspendarea rambursării > 12 luni)
	Valoarea creditelor în curs de restructurare/stoc total de NPE-uri
	Valoarea expunerilor performante în curs de restructurare
	FBE-uri neperformante trimestriale/stoc total NPE-uri
	FBE-uri neperformante totale/stoc total de NPE-uri
	Valoarea FBE-urilor neperformante care se confruntă în prezent cu dificultăți financiare
	Rata de însănătoșire
	Rata de colectare a fondurilor
	Rata de recidivă pentru FBE-uri neperformante
Rata de recidivă pentru FBE-uri performante	

Criteria de referință pentru indicatorii de monitorizare a NPE-urilor

	Conversii trimestriale ale datoriilor în capital propriu, și ca procent din stocul total de NPE-uri
	Conversii trimestriale ale datoriilor în active, și ca procent din stocul total de NPE-uri
Rata de recidivă	
Conversia datoriei în active	
Activități juridice	Valoarea și numărul creditelor care fac, în prezent, obiectul unor activități juridice
	Valoarea și numărul activelor recent executate silit
	Valoarea trimestrială și numărul de credite pentru care se inițiază activități juridice
	Valoarea trimestrială și numărul de credite pentru care se încheie activități juridice
	Durata medie a procedurilor juridice recent închise
	Sumele medii recuperate din procedurile judiciare recent închise (inclusiv costurile totale)
	Rata pierderilor aferente creditelor pentru care se încheie activități juridice
Elemente de profit și pierdere provenind din NPE-uri	
Dobânzi din NPE-uri	Plăți de dobânzi recunoscute în profit și pierdere pentru NPE-uri
	Procent de plăți de dobânzi recunoscute din NPE-uri încasate efectiv

Anexa 3 – Alți indicatorii de monitorizare

Informații referitoare la debitor obținute din surse externe

Surse externe	Creșterea datoriilor și a garanțiilor reale la alte instituții de credit Clasificări drept restante sau alte clasificări de neperformanță la alte instituții de credit Neîndeplinirea obligațiilor de către garant Datorii în registrul central privat (dacă există) Proceduri judiciare Faliment Modificări în structura societății (de exemplu, fuziuni, diminuarea capitalului) Ratingul extern atribuit și tendința acestuia Alte informații negative cu privire la principalii debitori/contrapărțile debitorului/furnizori
----------------------	--

Informații referitoare la debitor obținute din surse interne

Societăți	Tendințe negative în ratingul intern Cecuri neachitate Modificări semnificative ale profilului de lichiditate Pasive (efect de levier) (de exemplu, capital propriu/total < 5% sau < 10%) Număr de zile de restanță Număr de luni de descoperit de cont/descoperit de cont depășit Profit înaintea impozitelor/venit (de exemplu, raportul < -1%) Pierderi continue Reduceri excesive continue ale efectelor de comerț Fonduri proprii negative Întârzieri la plată Diminuarea cifrei de afaceri Reducerea liniilor de credit aferente creanțelor comerciale (de exemplu, variații de la an la an, medie 3 luni/medie 1 an)
------------------	---

Informații referitoare la debitor obținute din surse externe

	Reduceri neașteptate în liniile de credit netrase (de exemplu, sumele netrase/totalul liniei de credit)
Persoane fizice	Tendințe negative în punctajul comportamentului Tendințe negative în PD și/sau ratingul intern Rata creditului ipotecar > x soldul creditului Număr de zile de restanță la creditul ipotecar și creditul de consum Reducerea soldului creditului > 95% în ultimele 6 luni Sold total mediu al creditului < 0,05% din soldul total al datoriei Restructurate Rate de pierderi istorice aferente Reducerea salariului în ultimele 3 luni Șomaj Arierate cu perioadă de restanță scurtă (de exemplu, 5–30 zile de restanță, în funcție de tipul de debitor/portofoliu) Reducerea transferurilor bancare în conturile curente Creșterea ratei creditului raportat la salariu Număr de luni de descoperit de cont depășit Tendințe negative în punctajul comportamentului Tendințe negative în PD și/sau ratingul intern

Informații referitoare la portofoliu

Distribuția portofoliului	Distribuția în funcție de mărime și nivel de concentrare Cele mai importante x (de exemplu, 10) grupuri de clienți legați și indicatorii de risc aferenți Distribuția claselor de active Defalcare pe industrie, sector, tip de garanție reală, țară, maturitate etc.
Parametri de risc	Evoluția PD/LGD (în general și per portofoliu) Estimări și proiecții PD/LGD Pierderi așteptate totale Expunere intrată în stare de nerambursare

Informații referitoare la debitor obținute din surse externe

Stoc de ajustări pentru pierderi	<p>Stocuri și fluxuri de ajustări pentru pierderi (în total și per portofoliu)</p> <p>Volumele și tendințele provizioanelor pentru riscuri semnificative la nivel individual</p>
NPE-uri /în restructurare/executare silită	<p>Volumul de NPE-uri pe categorii (> 90 zile de restanță, ajustări pentru pierderi etc.)</p> <p>Volumul de restructurări și gruparea expunerilor (în restructurare, soluționare, prelungire forțată, alte modificări, amânări, > 90 de zile de restanță, provizioane pentru pierderi din credite)</p> <p>Active executate silit din totalul expunerilor</p> <p>Rata de NPE-uri fără active executate silit</p> <p>Rata de NPE-uri cu active executate silit</p> <p>Acoperirea NPE-urilor (ajustări pentru pierderi, garanții reale, alte garanții)</p>
Tip specific de debitor/sector	
Activități juridice	<p>Valoarea și numărul creditelor care fac, în prezent, obiectul unor activități juridice</p> <p>Valoarea și numărul activelor recent executate silit</p> <p>Valoarea trimestrială și numărul creditelor pentru care se inițiază activități juridice</p> <p>Valoarea trimestrială și numărul creditelor pentru care se încheie activități juridice</p> <p>Durata medie a procedurilor juridice recent închise</p> <p>Sumele medii recuperate din procedurile judiciare recent închise (inclusiv costurile totale)</p> <p>Rata pierderilor aferente creditelor pentru care se încheie activități juridice</p>

Anexa 4 – Politici comune în legătură cu NPE-urile

Instituțiile de credit trebuie să elaboreze, să revizuiască periodic și să-și monitorizeze propria aderare la politicile referitoare la cadrul de administrare a NPE-urilor.

Ținând cont de principiul proporționalității și pentru a asigura implementarea strategiei instituției de credit (inclusiv strategia pentru NPL-uri și planul operațional, dacă este cazul), trebuie instituite următoarele politici:

Politica de administrare a arieratelor

Această politică trebuie să stabilească modelul operațional al instituției de credit privind NPE-urile (vezi secțiunea 5.2), și să cuprindă cel puțin următoarele elemente:

- structura și liniile de responsabilitate ale unităților de restructurare a NPE-urilor, cu factori declanșatori ai transferului expunerii bine definiți și o referință la gruparea expunerilor (vezi secțiunea 5.2.3);
- procedura care trebuie respectată de personalul implicat va include cel puțin:
 - procedura și criteriile de transfer al expunerii care trebuie respectate pentru fiecare etapă a arieratelor, arierate cu perioade de restanță scurtă și arierate cu perioadă de restanță lungă;
 - procedura de urmat în cazul în care debitorul este clasificat ca fiind necooperant și/sau neviabil, precum și criteriile în baza cărora debitorul este clasificat astfel;
 - comunicarea cu debitorul în fiecare etapă, care trebuie să respecte cadrul legislativ al țării în care își desfășoară activitatea (de exemplu, codul de conduită);
 - instrumentele de monitorizare și metodele ce urmează a fi aplicate;
- cerințe de resurse umane și tehnice;
- rapoartele ce trebuie întocmite la nivel intern în scopul monitorizării și pentru transmiterea regulată de informații actualizate către organul de conducere.

La elaborarea politicii lor de administrare a arieratelor, instituțiile de credit trebuie să ia în considerare dispozițiile articolului 28 din Directiva 2014/17/UE și în special dispozițiile Ghidului ABE privind arieratele și executarea silită.

Politica de restructurare

Politica de restructurare descrisă în secțiunea 6.2.1 trebuie să prevadă cel puțin următoarele:

- Documentele financiare și non-financiare necesare ce trebuie solicitate și furnizate de diferite tipuri de debitori pentru ca responsabilul de credite să poată demonstra capacitatea de rambursare cu privire la principal și la dobândă.
- Principalii indicatori și coeficienți financiari minimi privind capacitatea de rambursare care trebuie utilizați de responsabilul de credite, în funcție de portofoliu/produs/sector, pentru a evalua integral capacitatea de rambursare a debitorului; orientări specifice sectorului pentru a stabili principalii indicatori și coeficienți financiari la nivel de sector (IMM-uri și societăți).
- Procesul de stabilire și implementare a celei mai adecvate soluții de restructurare pentru un debitor:
 - Pentru clienții din segmentul retail, se vor folosi arbori decizionali. Procesul pentru clienții din segmentul retail trebuie să respecte dispozițiile Ghidului ABE privind arieratele și executarea silită. Pentru alți debitori decât cei din segmentul retail, în cazul în care o abordare bazată pe arbori decizionali nu este adecvată, atunci politica trebuie să prevadă instrucțiuni clare pentru responsabilul de credite cu privire la modul de evaluare a adecvării unui tratament de restructurare.
 - În cazul debitorilor pentru care nu se poate identifica o soluție (debitori neviabili și/sau necooperanți), trebuie stabilite un proces și o procedură cu termene precise pentru transferul acestor debitori către unitățile de restructurare NPE-urilor responsabile de lichidare.
- Un set de instrumente pentru măsuri de restructurare pe termen scurt și lung, astfel cum este descris în secțiunea 6.
- Instrucțiuni clare pentru responsabilul de credite cu privire la cerințele de reevaluare a garanției reale, în conformitate cu secțiunea 9.
- Procesul decizional, nivelurile de aprobare și procedurile pentru fiecare tip de măsură de restructurare și dimensiune a expunerii.
- Procesul și procedura pentru monitorizarea soluțiilor de restructurare acordate și performanța debitorului în urma finalizării unei restructurări, inclusiv frecvența de revizuire a debitorului, definirea recidivei, procesul de reevaluare și cerințele pentru raportarea recidivelor.
- Politica de stabilire a prețurilor pentru fiecare măsură de restructurare și tip de debitor.

Recuperarea datoriilor/politica de executare

Unitățile de restructurare a NPE-urilor responsabile pentru recuperarea datoriei trebuie să întreprindă cele mai adecvate acțiuni, în timp util, pentru a reduce în mod NPE-urile într-un interval de timp definit. Politica de recuperare a datoriei, în conformitate cu strategia pentru NPL-uri, trebuie să vizeze, cel puțin:

- Gama de opțiuni disponibile pentru fiecare tip de garanție reală. Cu titlu indicativ, următoarele aspecte pot fi avute în vedere (ordinea nu este relevantă):
 - vânzarea voluntară a activului (debitorul își reasumă angajamentul și este de acord să vândă activul);
 - vânzarea forțată prin lichidator/proceduri judiciare (activele nu sunt păstrate în bilanțul instituției de credit);
 - executarea silită a activului (activele sunt păstrate în bilanțul instituției de credit);
 - recuperarea datoriei (internă sau externă);
 - conversia datoriei în active/capital propriu;
 - vânzarea creditului/portofoliului de credite către o terță parte.
- Procedura de urmat pentru alegerea celei mai potrivite opțiuni de recuperare și echipa de experți interni și externi implicată în luarea deciziei.
- Opțiunea de recuperare trebuie să țină seama de existența garanției reale, de tipul de documente juridice, de tipul debitorului, de condițiile pieței locale și previziunile macroeconomice, de cadrul legislativ în vigoare și de posibilele rate de recuperare istorice pentru fiecare opțiune în raport cu costurile aferente fiecărei opțiuni.
- O definiție clară a debitorilor necooperanți sau o referință către politicile aferente care conțin o astfel de definiție.
- Un proces de aprobare bine definit pentru fiecare etapă a procesului de recuperare a datoriei pentru diferitele opțiuni de recuperare aflate la dispoziția instituției de credit.
- Rolul departamentelor de control al riscului și audit intern în procedură și în procesul de monitorizare.

În ceea ce privește lichidarea garanției reale, următoarele aspecte trebuie definite în politică:

- Abordarea de evaluare ce trebuie urmată în legătură cu activele (în conformitate cu secțiunea 9.7) inclusiv costurile de lichidare ce trebuie aplicate. Costurile de lichidare trebuie să respecte cerințele prevăzute în secțiunea 9.3.3.
- Implicarea experților interni sau externi

- Limite
 - cu privire la valoarea activelor ce pot fi deținute de instituția de credit în orice moment, având în vedere limitele expunerilor mari menționate în directiva privind cerințele de capital (CRD) și riscul de concentrare din industrie, de exemplu în sectorul imobiliar;
 - valoarea activelor recuperate sau executate silit care pot fi achiziționate de instituția de credit într-o anumită perioadă de timp.
- Procedura de urmat după recuperarea activelor sau executarea silită pentru a elabora și implementa o strategie de vânzare și unitatea din instituția de credit responsabilă pentru administrarea activelor respective (aceasta poate fi, de asemenea, definită într-o politică separată privind activele executate silit/recuperate).

Instituțiile de credit trebuie să aibă în vedere interacțiunea cu alți creditori în cazul debitorilor aferenți NPE-urilor cu mai mulți creditori, de obicei debitorii corporativi. Prin urmare, instituțiile de credit trebuie să stabilească o procedură clară pentru negocierea și interacționarea cu alte instituții financiare (sau alți terți) față de care debitorul are datorii.

Politicile privind garanțiile reale

Data fiind importanța reducerii riscului de credit în cadrul procesului de soluționare a NPE-urilor, instituțiile de credit trebuie să elaboreze politici clare și consecvente privind garanțiile reale, inclusiv politici privind activele executate silit. Aceste politici trebuie să acopere în mod cuprinzător administrarea, evaluarea și raportarea privind toate tipurile de garanții reale. Datorită complexității și specializării anumitor tipuri de garanții reale, instituțiile de credit trebuie să recurgă la experți externi pentru întocmirea și revizuirea acestor politici. Instituțiile de credit trebuie să asigure o abordare consecventă în ceea ce privește administrarea și evaluarea garanțiilor reale similare din întreg portofoliul, în conformitate cu secțiunea 9.

Politica de monitorizare a NPE-urilor

Trebuie stabilită o politică dedicată care să prevadă, printre altele:

- tipurile de acțiuni ce trebuie întreprinse ca răspuns la diferitele tipuri de constatări;
- proceduri de escaladare;
- elemente-cheie, frecvența și destinatarii rapoartelor;
- criteriile de transfer/ referință la procedurile privind creditele neperformante.

Externalizarea/politica privind serviciile referitoare la creditele neperformante

Trebuie stabilită o politică dedicată pentru externalizarea serviciilor către terțe părți, dacă este cazul. Aceasta trebuie să includă procedurile necesare pentru selectarea partenerilor de externalizare, conținutul impus contractului juridic și procesul decizional privind acordurile de externalizare, precum și monitorizarea acelor acorduri.

Anexa 5 – Potențiale măsuri de restructurare

Măsura de restructurare	Descriere	Viabilitatea și alte considerente importante
1. Numai dobânda	<p>Pe parcursul unei perioade scurte predefinite, se achită numai dobânda aferentă facilităților de credit, fără a se efectua nicio rambursare a principalului. Prin urmare, valoarea principalului rămâne neschimbată, iar termenele aferente structurii de rambursare sunt reevaluate la finalul perioadei în care se achită numai dobânda, în funcție de capacitatea de plată evaluată.</p>	<p>Această măsură trebuie considerată viabilă numai dacă instituția de credit poate demonstra (pe baza unor informații financiare documentate și rezonabile) că dificultățile financiare cu care se confruntă debitorul sunt temporare, iar la expirarea perioadei predefinite în care se achită numai dobânda, debitorul va fi în măsură să ramburseze creditul cel puțin în limitele capacității de rambursare anterioare.</p> <p>În general, măsura nu trebuie să depășească o durată de 24 de luni, iar în cazul construirii de proprietăți comerciale și finanțare de proiecte, 12 luni.</p> <p>Odată ce perioada acestei măsuri de restructurare ia sfârșit, instituțiile trebuie să reevalueze capacitatea debitorului de rambursare a datoriei pentru a proceda la întocmirea unui scadențar de rambursare revizuit, care să cuprindă elementul de capital neachitat în perioada în care s-a achitat numai dobânda.</p> <p>În majoritatea situațiilor, această măsură este oferită în combinație cu alte măsuri pe termen mai lung pentru a compensa nivelul temporar mai scăzut al rambursărilor (de exemplu, prelungirea scadenței).</p>
2. Plăți reduse	<p>Reducerea sumei ratelor de rambursare pentru o perioadă scurtă predefinită pentru a se adapta la situația deteriorată a fluxului de numerar al debitorului, înainte de a continua rambursările pe baza capacității de rambursare previzionate. Dobânda se va achita integral.</p>	<p>Vezi punctul „1. Numai dobânda”.</p> <p>În cazul în care valoarea de reducere a plății este moderată și toate celelalte condiții menționate mai sus sunt îndeplinite, această măsură poate fi aplicată pentru o perioadă mai lungă de 24 de luni.</p>

Măsura de restructurare	Descriere	Viabilitatea și alte considerente importante
3. Perioada de grație/amânarea plăților	Un acord care oferă debitorului o amânare predefinită a îndeplinirii obligațiilor de rambursare, de obicei în legătură cu principalul și dobânda.	Vezi punctul „1. Numai dobânda”.
4. Capitalizarea arieratelor/dobânzii	Restructurarea arieratelor și/sau a arieratelor reprezentând dobândă acumulată prin adăugarea acelor sume neachitate la soldul rămas al principalului pentru a fi rambursate în cadrul unui program de reeșalonare sustenabil.	<p>Această măsură trebuie acordată/considerată viabilă numai în cazul în care, conform evaluărilor efectuate de instituție, venitul verificat al debitorului/nivelul cheltuielilor acestuia (pe baza unor informații financiare documentate rezonabile) și rambursările revizuite propuse sunt suficiente pentru a permite debitorului să efectueze rambursările revizuite ale împrumutului, în legătură cu principalul și dobânda, pe durata scadențarului de rambursare revizuit, precum și în cazul în care instituția a solicitat oficial o confirmare din partea debitorului conform căreia acesta înțelege și acceptă condițiile de capitalizare.</p> <p>Capitalizarea arieratelor trebuie acordată numai selectiv în situațiile în care nu se pot recupera arieratele istorice sau plățile datorate în baza contractului, iar capitalizarea este singura opțiune reală disponibilă .</p> <p>Instituțiile trebuie să evite, în general, să ofere această măsură unui debitor mai mult de o singură dată, iar măsura trebuie aplicată numai arieratelor care nu depășesc o dimensiune predefinită raportată la principalul total (care trebuie definită în politica de restructurare a instituției de credit).</p> <p>Instituția trebuie să analizeze procentul de arierate care se capitalizează comparativ cu rambursările de principal și dobândă, după cum este adecvat și corespunzător pentru debitor.</p>
5. Diminuarea ratei dobânzii	Diminuarea permanentă (sau temporară) a ratei dobânzii (fixe sau variabile) până la o valoare justă și sustenabilă.	Expunerile cu rate ale dobânzii ridicate reprezintă una dintre cauzele obișnuite ale dificultăților financiare. Dificultățile financiare ale debitorului pot fi generate în parte de ratele dobânzii excesiv de mari comparativ cu venitul debitorului sau de

Măsura de restructurare	Descriere	Viabilitatea și alte considerente importante
6. Prelungirea scadenței/duratei	Prelungirea scadenței creditului (respectiv, amânarea datei ultimei rate contractuale a creditului), care permite o diminuare a valorii ratelor prin distribuirea rambursărilor pe o perioadă mai lungă.	<p>evoluția ratei dobânzii care, spre deosebire de o rată fixă, a făcut ca debitorul să primească finanțare la un cost exorbitant, comparativ cu condițiile generale ale pieței. În aceste cazuri, poate fi avută în vedere o diminuare a ratei dobânzii.</p> <p>Dacă accesibilitatea poate fi obținută numai în condițiile unor rate sub nivelul de risc sau sub nivelul costurilor, acest lucru trebuie evidențiat în mod clar.</p> <p>Această măsură poate fi aplicată de asemenea ca măsură pe termen scurt.</p>
7. Garanții suplimentare	reale Se obțin de la debitor sarcini suplimentare constituite asupra unor active negrevate cu titlul de garanții reale suplimentare, pentru a compensa expunerea la risc mai mare și ca parte a procesului de restructurare.	<p>În cazul în care debitorul are vârsta obligatorie de pensionare, prelungirea duratei trebuie considerată viabilă numai în cazul în care instituția a evaluat și poate demonstra că debitorul își poate permite să achite rambursările revizuite ale creditului, din pensie sau din alte surse de venit verificate.</p> <p>Prelungirea duratei trebuie considerată viabilă numai dacă aceasta corespunde ciclului de viață al garanțiilor reale existente sau dacă aceste garanții reale sunt înlocuite în mod corespunzător.</p> <p>Această măsură nu este o măsură de restructurare de sine stătătoare viabilă deoarece nu soluționează, în sine, existența arieratelor cu privire la un credit. De obicei, obiectivul acesteia este de a îmbunătăți sau însănătoși convențiile privind rata LTV.</p> <p>Garanțiile reale suplimentare pot lua diverse forme, precum gaj pe un depozit bancar, cesiune de creanțe sau o ipotecă nouă/suplimentară asupra proprietăților imobiliare.</p> <p>Instituțiile trebuie să evalueze cu atenție sarcinile de grad doi și trei asupra activelor precum și garanțiile personale.</p>
8. Vânzarea de comun acord/vânzarea asistată	Instituția de credit și debitorul convin să vândă, în mod voluntar, activul/activele	Instituțiile de credit trebuie să restructureze datoriile reziduale rămase în urma vânzării asistate folosind un scadențar de rambursare corespunzător,

Măsura de restructurare	Descriere	Viabilitatea și alte considerente importante
9. Reeșalonarea plăților	<p>garantate pentru a rambursa, integral sau parțial, datoria.</p> <p>Scadențarul de plată contractual existent este ajustat la un nou program de rambursare sustenabil, pe baza unei evaluări credibile, actuale și previzionate a fluxului de numerar al debitorului.</p>	<p>în conformitate cu capacitatea de rambursare reevaluată a debitorului.</p> <p>Pentru măsurile de restructurare care pot presupune vânzarea proprietății la finalul duratei, instituțiile de credit trebuie să aibă în vedere, în mod conservator, abordarea viitoare cu privire la datoriile ce ar putea rămâne după vânzarea proprietății și să o gestioneze cât mai curând posibil.</p> <p>Pentru expunerile rambursate prin intrarea în posesia garanției reale la un moment predefinit, intrarea în posesie nu constituie o măsură de restructurare decât dacă este exercitată anterior momentului predefinit ca urmare a unor dificultăți financiare.</p> <p>Diferitele opțiuni de rambursare pot include:</p> <ol style="list-style-type: none"><li data-bbox="903 1070 1369 1420">i. Rambursarea parțială: atunci când se efectuează o plată în contul expunerii, de exemplu dintr-o vânzare a activelor pentru o sumă mai mică decât soldul restant. Această opțiune se aplică pentru a reduce în mod semnificativ expunerea în cauză și pentru a permite stabilirea unui program de rambursare sustenabil pentru suma rămasă. Această opțiune este preferabilă opțiunilor „bullet” și „step-up” descrise mai jos.<li data-bbox="903 1442 1369 1823">ii. Plăți de tip „balloon” sau „bullet”: atunci când rambursarea reeșalonată asigură plata unei sume considerabile din principal la o dată ulterioară înainte de scadența creditului. Această opțiune trebuie folosită/considerată viabilă numai în situații excepționale și numai atunci când instituția poate demonstra în mod corespunzător disponibilitatea fluxului de numerar viitor al debitorului, astfel încât acesta să respecte plata de tip „balloon” sau „bullet”.<li data-bbox="903 1845 1369 2002">iii. Plăți progresive (step-up): instituțiile de credit trebuie să considere viabilă o soluție care include această opțiune numai atunci când pot garanta și pot dovedi că există motive suficiente să

Măsura de restructurare	Descriere	Viabilitatea și alte considerente importante
10. Conversia monedei	Atunci când moneda expunerii este aliniată cu moneda fluxului de numerar.	considerare că majorările viitoare ale plăților pot fi suportate de debitor.
11. Alte modificări ale condițiilor contractuale/convențiilor	Atunci când instituția de credit exonerează debitorul de convenții sau condiții incluse într-un contract de credit nementionate mai sus.	Instituțiile de credit trebuie să explice în detaliu debitorilor riscurile prezentate de schimbul valutar și trebuie, de asemenea, să facă referire la asigurarea de conversie valutară.
12. Refinanțare/noi facilități de credit	Oferirea de noi aranjamente de finanțare pentru a sprijini redresarea unui debitor în dificultate.	<p>De obicei, aceasta nu este o măsură de restructurare de sine stătătoare viabilă; trebuie să fie combinată cu alte măsuri de restructurare care vizează arieratele existente. Măsura trebuie aplicată numai în situații excepționale.</p> <p>Pot fi acordate noi facilități de credit care pot presupune constituirea de garanții reale suplimentare. În cazul aranjamentelor între creditori, poate fi necesară introducerea unor convenții pentru a compensa riscul suplimentar la care este expusă instituția de credit.</p> <p>Această măsură poate fi mai potrivită pentru expuneri corporative; trebuie efectuată o evaluare amănunțită a capacității de plată a debitorului, care să includă o suficientă implicare a experților în sector pentru a analiza viabilitatea planurilor de afaceri și a proiecțiilor fluxului de numerar prezentate. Această măsură trebuie considerată viabilă numai atunci când o analiză amănunțită a accesibilității demonstrează capacitatea de rambursare integrală.</p>
13. Consolidarea datoriei	Combinarea mai multor expuneri în una singură sau într-un număr limitat de expuneri.	<p>De obicei, aceasta nu este o măsură de restructurare de sine stătătoare viabilă; trebuie să fie combinată cu alte măsuri de restructurare care vizează arieratele existente.</p> <p>Această măsură este benefică în special în cazurile în care combinarea garanțiilor reale și a fluxului de numerar garantat</p>

Măsura de restructurare	Descriere	Viabilitatea și alte considerente importante
14. Iertarea de plată a datoriei, parțială sau totală	Instituția de credit renunță la dreptul de a recupera în mod legal o parte sau întreaga sumă a datoriei existente de la debitor.	<p>oferă o acoperire generală mai mare pentru întreaga datorie, de exemplu, prin minimizarea pierderilor de numerar sau prin facilitarea realocării surplusului de flux de numerar între expuneri.</p> <p>Această măsură trebuie folosită în cazul în care instituția de credit acceptă o „plată redusă cu decontarea integrală și definitivă a datoriei” prin care instituția de credit va renunța la toate celelalte datorii dacă debitorul rambursează suma redusă a soldului principalului într-un termen convenit.</p> <p>Instituțiile de credit trebuie să aplice cu prudență opțiunile de iertare de plată, deoarece posibilitatea de renunțare la datorie poate da naștere unui hazard moral și poate încuraja astfel „nerambursări strategice”. Prin urmare, instituțiile trebuie să elaboreze politici și proceduri specifice de iertare de plată pentru a asigura existența unor controale solide.</p>